

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI)

Place Albert 1er, 13, B – 6530 Thuin (Belgique), tel : +32.71.59.12.38, URL : <httpS://www.fci.be>

INTERNATIONALE RETTUNGSHUNDE ORGANISATION (IRO)

[Moosstraße 32, A-5020 Salzburg, Tel.: 0043 662 82 65 26 10, Web: iro-dogs.org](#)

Mezinárodní zkušební řád

pro

zkoušky záchranných psů

International Search and Rescue Dog Organisation (IRO)

a

Fédération Cynologique Internationale (FCI)

Zpracováno pracovní skupinou FCI/IRO pro revizi zkušebního řádu

Schváleno shromážděním delegátů IRO dne 26.října 2024

Schváleno FCI komisí dne 16.října 2024

Platný od 1.ledna 2025

Preamble

Tento zkušební řád pro záchranné psy byl zpracován FCI/IRO komisí pro záchranné psy a schválen předsednictvem FCI a rovněž valným shromážděním IRO.

Nahrazuje dosud platný zkušební řád záchranných psů FCI a IRO.

Tento zkušební řád byl vypracován v německém jazyce. V případě nejasností, které by mohly vzniknout překladem do jiných jazyků, je rozhodující text v jazyce německém.

Zkušební řád bude na základě zkušeností získaných jeho používáním po minimálně pěti letech prověřen a případně změněn, přizpůsoben nebo rozšířen.

Změny podléhají formálnímu souhlasu příslušných výborů FCI a IRO. Tento zkušební řád je platný pro všechny členské subjekty FCI a IRO.

Tento zkušební řád má sloužit celosvětově jako podklad pro výcvik záchranných psů ve všech organizacích zabývajících se jejich výcvikem.

Podmínky pro praktické využití záchranných psů jsou upravovány a prováděny národními a mezinárodními organizacemi zajišťujícími jejich nasazení.

Z praktických důvodů je psovod pro obě pohlaví uváděn jen v mužském rodě.

OBSAH

1	Všeobecná ustanovení	5
1.1	Účel a provádění zkoušek	5
2	Organizace	5
2.1	Požadavky na pořadatele	5
2.2	Požadavky na psovoda	6
2.3	Požadavky na psa	7
2.4	Infrastruktura	8
2.5	Rozhodčí	9
2.6	Varování/Ukončení/Diskvalifikace	9
2.6.1	Varování	9
2.6.2	Ukončení	9
2.6.3	Diskvalifikace	10
2.7	Sankce a protesty kvůli porušení pravidel	10
3	Provedení cviků a jejich hodnocení	10
3.1	Všeobecná ustanovení	10
3.2	Klíč k udělování známek	11
3.3	Provádění a hodnocení cviků poslušnosti a dovednosti	11
3.3.1	Hodnocení psovoda a psa	12
3.3.2	Zahájení a zakončení cviků	13
3.3.3	Cviky oddílu poslušnosti a dovednosti	14
3.3.4	Nahlášení a sociální chování	15
3.3.5	Ovladatelnost na vodítku /Ovladatelnost bez vodítka	16
3.3.6	Odložení za chůze do sedu s přivoláním	18
3.3.7	Ovladatelnost na vzdálenost	19
3.3.8	Změny poloh	21
3.3.9	Nesení psa a jeho předání	22
3.3.10	Aport volný	23
3.3.11	Ovladatelnost na vzdálenost	24
3.3.12	Dlouhodobé odložení	26
3.3.13	Tunel	27
3.3.14	Překonání pevné lávky	28
3.3.15	Pohyblivá lávka na sudech	29
3.3.16	Vodorovný žebřík	31
3.3.17	Závěsná lávka	32
3.3.18	Chůze ve stopě psovoda	34
3.3.19	Jízda dopravním prostředkem	34
3.3.20	Distanční plavání	35
3.3.21	Aport z vody	36
3.3.22	Jízda ve člunu	36
3.3.23	Nastoupení a jízda na surfu	36
3.3.24	Ovladatelnost na vzdálenost	37
3.3.25	Aport z vody hozený ze člunu	38
3.4	Provedení a hodnocení pachových prací	38
3.4.1	Všeobecná ustanovení	38
3.4.2	Hodnocení psovoda	39
3.4.3	Hodnocení psa	39

3.4.4	Značení	40
3.4.4.1	Označování štěkotem	40
3.4.4.2	Označování nálezkou	41
3.4.4.3	Volné značení	41
3.4.4.4	Označování polohou	42
3.4.4.5	Hrabání a dobývání se do úkrytu	42
3.4.4.6	Cvik označení osoby	42
4	Provedení a hodnocení práce na stopě	43
4.1	RH – F V Stopa vstupní zkouška 100 bodů max	46
4.2	RH F A Stopa stupeň A 200 bodů max	47
4.3	RH - F B Stopa stupeň B 200 bodů max	47
5	Provedení a hodnocení plošného vyhledání	47
5.1	RH – FL V Plošné vyhledání vstupní zkouška 100 bodů max	48
5.2	RH – FL A Plošné vyhledání stupeň A 200 bodů max	48
5.3	RH – FL B Plošné vyhledání stupeň B 200 bodů max	49
6	Provedení a hodnocení sutinového vyhledání	51
6.1	RH – T V Sutiny V vstupní zkouška 100 bodů max	51
6.2	RH – T A Sutiny stupeň A 200 bodů max	52
6.3	RH – T B Sutiny stupeň B 200 bodů max	53
7	Provedení a hodnocení lavinového vyhledání	54
7.1	RH – L V Lavinové vyhledání vstupní zkouška 100 bodů max	54
7.2	RH – L A Lavinové vyhledání stupeň A 200 bodů max	55
7.3	RH – L B Lavinové vyhledání stupeň B 200 bodů max	56
8	Provedení a hodnocení práce při mantrailingu	57
8.1	RH – MT V Mantrailing vstupní zkouška 100 bodů max	60
8.2	RH – MT A Mantrailing stupeň A 200 bodů max	61
8.3	RH – MT B Mantrailing stupeň B 200 bodů max	61
9	Provedení a hodnocení vodních prací	61
9.1	RH – W V Vodní práce vstupní zkouška 100 bodů max	62
9.1.1	Přinesení lana ze břehu	62
9.1.2	Záchrana tonoucího ze břehu	62
9.2	RH – W A Vodní práce stupeň A 200 bodů max	62
9.2.1	Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 25 m	62
9.2.2	Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 25 m	63
9.2.3	Přinesení záchranného lana ze člunu na vzdálenost 25 m	63
9.2.4	Záchrana tonoucího za člunu na vzdálenost 25 m	64
9.2.5	Přivlečení nepojízdné loďky na vzdálenost 25 m	64
9.3	RH – W B Vodní práce stupeň B 200 bodů max	64
9.3.1	Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 40 m	64
9.3.2	Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 40 m	65
9.3.3	Přinesení záchranné pomůcky ze člunu na vzdálenost 40 m	65
9.3.4	Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 40 m	66
9.3.5	Přivlečení nepojízdného člunu na vzdálenost 40 m	66

1. Všeobecná ustanovení							
1.1 Účel a provádění zkoušek							
Účel	Tyto zkoušky záchranných psů jsou určeny pro stanovení stupně kvalifikace jednotlivých psů pro jejich další výcvik v určeném směru výcviku záchranných psů. Úspěšně splněná zkouška je dokladem správného výcviku záchranného psa v daném směru. Je základem pro další výcvik v daném směru v organizacích k tomu určených.						
Způsobilost pro praktické nasazení	Přiznání způsobilosti pro praktické nasazení je výhradně v kompetenci organizací k tomu určených. Ty určují i další podmínky, např. pravidelné obhajování konkrétní zkoušky, doplňující znalosti psovoda, kurzy ovládání vysílaček, kurzy horolezectví, věkový limit pro psovoda i psa, kondiční zkoušky, předpisy o výstroji, kurzy první pomoci atd.						
Provádění zkoušek	Zkoušky záchranných psů se mohou konat v průběhu celého roku. Pokud nemůže být zaručena bezpečnost a zdraví osob a zvířat, musí být konání zkoušek odloženo. Při pořádání velkých akcí jako státních mistrovství a mistrovství světa je možné zavést jistá taktická omezení vedoucí k dodržení počtu účastníků a časového plánu. Zkoušky záchranných psů mohou být také prováděny ve všech kategoriích a stupních pouze jako zkouška pachových prací nebo zkouška poslušnosti a dovednosti. V takových případech se provádí pouze jeden oddíl. Zkoušky o jednom oddílu jsou také hodnoceny body a známkami a zapisují se do pracovní knížky s poznámkou, že se jedná o jednooddílovou zkoušku. Příklad: <table> <tr> <td>RH-F B</td><td>kompletní zkouška</td></tr> <tr> <td>RH-F B, N</td><td>pouze pachová práce</td></tr> <tr> <td>RH-F B, UO/GW</td><td>pouze poslušnost/dovednost</td></tr> </table> Pro doklad o vykonané zkoušce ve smyslu zkušebního, výstavního, chovatelského a bonitačního řádu je možno uznat pouze zkoušku úspěšně vykonanou v obou oddílech (pachové práce a poslušnost).	RH-F B	kompletní zkouška	RH-F B, N	pouze pachová práce	RH-F B, UO/GW	pouze poslušnost/dovednost
RH-F B	kompletní zkouška						
RH-F B, N	pouze pachová práce						
RH-F B, UO/GW	pouze poslušnost/dovednost						
2 Organizace							
2.1 Požadavky na pořadatele							
Prováděcí právo	Oprávnění k pořádání zkoušek uděluje pořadateli jeho příslušná zastřešovací organizace (členská organizace FCI nebo národní organizace IRO). Výsledek zkoušek musí být uznán všemi členskými organizacemi FCI a národními organizacemi IRO. Zkoušky se mohou pořádat pouze za účasti minimálně 4 psovodů, kteří absolvují obě části zkoušky, tedy pachovou práci a poslušnost/dovednost.						
Požadavky na pořadatele	Pořadatel musí disponovat personálními, materiálními a logistickými prostředky, které jsou zahrnuty ve zkušebním řádu. Zkoušky může organizovat sám nebo ve spolupráci s jinými organizacemi. Figuranti a pomocníci jsou považováni za asistenty rozhodčího a musejí se vždy řídit jeho pokyny. Pokud tak nečiní, je třeba je nahradit jinými.						

Vedoucí zkoušek	Vedoucího zkoušek může dělat pouze osoba k tomuto účelu dostatečně kvalifikovaná. Vedoucí zkoušek organizuje všechny činnosti spojené s přípravou a průběhem zkoušek a dohlíží, aby vše probíhalo dle zkušebního řádu. Vedoucí zkoušek ručí za výběr terénů odpovídajících zkušebnímu řádu. Během celé zkoušky je k dispozici rozhodčímu.
Zajištění termínu	Vedoucí zkoušek zodpovídá za včasné a správné nahlášení zkoušky u nadřízených organizací.
Administrace	Za vyřízení veškerých formalit spojených s akcí je zodpovědný vedoucí zkoušek, který by měl postupovat dle checklistu.
Pomocníci	Vedoucí zkoušek zodpovídá za zajištění dostatečného množství kvalifikovaných pomocníků.
Časový harmonogram	Pořadatel vypracuje před zahájením akce časový harmonogram s časy nástupu jednotlivých psovodů. Ten by měl zaslat nejpozději 3 dny před konáním zkoušek rozhodčímu. Je třeba brát zřetel na to, aby byl každý tým ve stejné kategorii a stejném stupni posouzen stejným rozhodčím a aby rozhodčí neposuzoval více jak 9 hodin v jeden den.
Posuzovací listy	Zde platí národně uznávaná pravidla ke zpracování, respektive k dokumentaci výsledků.
Oddíly	Je nutno dodržovat maximální 36 oddílů na rozhodčího a den: ☐ Část A – pachová práce: stupeň V 1 oddíl stupeň A 2 oddíly stupeň B 3 oddíly ☐ Část B – poslušnost a dovednost: stupeň V 1 oddíl stupeň A 1 oddíl stupeň B 1 oddíl
2.2 Požadavky na psovoda	
Přihlášení ke zkoušce	Psovod je povinen přihlásit se ke zkoušce včas. Pokud se z určitých důvodů nemůže dostavit, musí toto neprodleně oznámit vedoucímu zkoušek. Psovod se musí sám informovat o uzávěrce přihlášek. Každý psovod nastupující ke zkoušce se musí dostavit s příslušnou výstrojí a oblečením odpovídajícím danému druhu a oddílu zkoušky.
Hlášení rozhodčímu	Hlášení rozhodčímu se provádí před prvním cvikem při zahájení a po posledním cviku při ukončení zkoušky v základním postoji se psem na obojku a vodítku (cca 1m). Záchranná dečka, postroj nebo plovací vesta jsou povoleny pouze v případě, pokud jsou povoleny v příslušném oddíle. Psovod je povinen uposlechnout pokynů rozhodčího a vedoucího zkoušek. Každý psovod je povinen dokončit všechny části zkoušky, a to i když v některém z oddílů nedosáhl minimálního počtu bodů. Na konci zkoušky jsou psovodi obeznámeni s výsledky a obdrží pracovní knížky. Předčasné odstoupení ze zkoušky z důvodu nemoci, zranění apod. musí být nahlášeno vedoucímu. Neodůvodněné ukončení zkoušky ze strany psovoda je důvodem k diskvalifikaci a zapíše se do pracovní knížky.
Ochrana zvířat	Je třeba vždy dodržovat bezpečnostní nařízení a nařízení pro ochranu zvířat a životního prostředí. Během celé zkoušky nesmí být na psa vyvíjen jakýkoliv nátlak. Z tohoto důvodu se nátlakové jednání nebo hrubé zacházení se psem odpovídajícím trestá dle kapitoly 2.6

Odpovědnost za škody	Za případné úrazy psovoda či psa během zkoušek odpovídá psovod. Majitel psa zodpovídá za všechny škody na osobách a věcech způsobené jeho psem. Z tohoto důvodu musí psovod před zahájením zkoušek předložit vedoucímu zkoušek smlouvu o uzavřeném pojištění zodpovědnosti za způsobené škody. Pokyny udílené rozhodčím případně pořadatelem plní psovod dobrovolně a na vlastní nebezpečí.
Povolené pomůcky	Pomůcky povolené při pachové práci za účelem taktické podpory při vyhledávání: - píšťalka: Rozhodčí musí být před zahájením práce seznámen s používanými zvukovými signály. Pro povely píšťalkou se nesmějí používat současně ústní povely. - voda a/nebo houbička: při pachové práci možno použít se souhlasem rozhodčího v případech, kdy to vyžadují vnější vlivy nebo povětrnostní podmínky, nikdy ale ne přímo u nalezené osoby nebo těsně po označení. - MT – GPS přístroj, pokud je tento před zahájením zkoušky předložen rozhodčímu ke kontrole
Nedovolené pomůcky	- GPS a ostatní zapisovače polohy během pachové práce s výjimkou MT - motivační pomůcky - potrava
2.3 Požadavky na psa	
Minimální věk	Minimální věk pro připuštění psa ke zkoušce: stupeň V 15 měsíců stupeň A 18 měsíců stupeň B 20 měsíců Pes musí požadované věkové hranice dosáhnout nejpozději v den zkoušky.
Identita psa	Zkoušek se nesmí účastnit pes, který neprošel kontrolou tetování nebo mikročipu.
Podmínky připuštění ke zkoušce	Zkoušek se nesmí účastnit pes, který neprošel kontrolou tetování nebo mikročipu. Ke zkouškám záchranných psů mohou nastoupit psi bez ohledu na velikost, rasu nebo průkaz původu. Psovod se může v jeden den zúčastnit pouze jedné zkoušky, na kterých smí předvést maximálně 2 psy. Pes smí v rámci jedné akce nastoupit k maximálně dvěma zkouškám, v jednom dni smí ovšem nastoupit pouze k jedné zkoušce. První zkouška musí být zakončena před zahájením prvního oddílu zkoušky následující. Podmínka účasti stupně V: žádná (pozor na pravidla národní organizace) Podmínka účasti stupně A: složená zkouška stupně V stejného zaměření Podmínka účasti stupně B: F, FL, T, MT - minimálně 2x složená zkouška stupně A stejného zaměření vždy nejhůře ve známce dobře L, W - 1x složená zkouška stupně A nejhůře ve známce dobře Všechny stupně zkoušek je možno neomezeně opakovat. Po nesplnění zkoušky smí pes k jejímu opakování nastoupit nejdříve za 5 dní. Pokud pes složí podruhé zkoušku stupně A stejného zaměření (s výjimkou L, W viz výše) nejhůře ve známce dobře, smí hned následující den nastoupit ke zkoušce stupně B stejného zaměření, pokud ovšem pes splňuje minimální věkový limit pro danou zkoušku. V průběhu jedné akce nesmí být jeden pes veden více psovody.

	Při akcích, na kterých se zadává pořadí, musí pes nastoupit vždy v nejvyšším dosaženém stupni daného zaměření. Háravé feny se mohou zúčastnit všech zkoušek, ale musí být drženy odděleně od ostatních účastníků zkoušek a nastupují vždy jako poslední na závěr akce. Březí feny se smí účastnit zkoušek do 21. dne březosti. Během 75 dní po porodu je jejich účast na zkouškách zakázána. Nemocní psi jsou ze zkoušek vyloučeni a nesmějí vstupovat do prostoru zkoušek.
Pracovní knížka	Pracovní knížka vydaná příslušnou národní organizací je povinná pro každého účastníka zkoušek a musí být registrována členskou zemí FCI nebo členskou organizací IRO. Před zahájením zkoušek musí být předána do kanceláře pořadatele. Výsledek zkoušky zapisuje kancelář pořadatele, rozhodčí ho kontroluje a podepisuje. Diskvalifikace se poznamená do pracovní knížky odpovídající mezinárodní značkou nebo razítkem (dis) a odůvodněním.
Očkování	Psovod je povinný na vyžádání předložit před zahájením zkoušek vedoucímu doklad o předepsaném očkování psa.
Sociální chování psa	Rozhodčí sleduje chování psa během celé zkoušky, a to i před jejím zahájením. Při zjevných nedostatecích v povaze psa je rozhodčí povinen práci psa ukončit, případně při agresivním chování psa diskvalifikovat a informovat vedoucího zkoušek. Za nedostatky v povaze psa je považováno: - agresivní chování vůči cizím osobám a ostatním psům - opuštění psovoda nebo cvičebního prostoru
Poslušnost psa	Při neukáznenosti psa, tj. když psovod nemá psa pod kontrolou, dá rozhodčí psovodovi tři možnosti psa přivolat. Rozhodčí je oprávněn ukončit práci psa, pokud je zřejmé, že pes je nedostatečně připraven, neproказuje dostatečnou ochotu k práci, je viditelně mimo vliv psovoda nebo má viditelná tělesná omezení.
Výstroj psa	Rozlišovací dečka je povolena mimo práce v sutinách. Povoleno je i světlo a/nebo rolničky. Světlem je míněno např. blikající světélko, které umožní psovodovi sledovat psa, ne lampička nebo reflektor napomáhající psovi v orientaci. Obojek – musí se jednat o běžný, nijak neupravovaný obojek. Pes ho může mít na sobě nebo ho u sebe může mít psovod. V sutinách musí pes pracovat bez obojku. Obojky proti parazitům jsou povoleny, pokud je má pes upevněny na krku dostatečně volně.
2.4	Infrastruktura
Všeobecná ustanovení	Pro pořádání zkoušek musí být zajištěny po celý jejich průběh odpovídající terény a prostory. Rozhodnutí o možnosti zpřístupnění terénů používaných pro část A mimo práce psa leží plně v kompetenci vedení pořádající organizace a rozhodčího.
Bezpečnost	Všechna pracoviště i překážky musí být v souladu s bezpečnostní legislativou příslušné země. Pokud ovšem shledá rozhodčí pracoviště či překážky nebezpečnými pro psa či psovoda, může je odmítnout.
Pomocný personál	Pomocníci se po dobu práce psa musejí chovat neutrálně a nesmějí ho rušit.

2.5	Rozhodčí
Kvalifikace	Zkoušky mohou posuzovat jen kvalifikovaní a zastřešující organizací pořadatele (FCI nebo IRO) ustanovení rozhodčí. Dále platí v tomto smyslu všechna ustanovení řádu pro rozhodčí příslušné zastřešující organizace pořadatele.
Všeobecná ustanovení	Rozhodnutí rozhodčího je konečné, v případě porušení regulí vzniká nárok na podání protestu. V případě nepředvídatelných okolností je rozhodčímu ponechána možnost nechat cviky nebo oddíl opakovat. Avšak psovod nemá nárok toto opakování vyžadovat. Rozhodčí nesmí posoudit psy ve svém vlastnictví nebo ve svém držení. Delegovaní rozhodčí jsou povinni před zahájením zkoušky přezkontrolovat vše, co spadá do jejich kompetence, především pak vybavení pracovišť, případně se souhlasem vedoucího zkoušek, zajistit jejich úpravu. Pokud tato úprava není možná, může rozhodčí rozhodnout o zrušení zkoušek. Rozhodčí musí být vybaven náležitým ochranným oděvem, zvláště pak helmou a bezpečnostní obuví v sutinách.
2.6	Varování/Ukončení/Diskvalifikace
Oznámení	Varování, ukončení nebo diskvalifikace musí být bezprostředně po udělení rozhodčím ústně sdělena psovodovi.
2.6.1	Varování
Důvody	• nedodržování pokynů rozhodčího • nedovolená pomoc psovi nebo dotýkání se ho během pachových prací nebo poslušnosti/dovednosti, mimo jeho chválení • nesportovní chování • vynechání cviku nebo jeho části
Hodnocení	Při udělení první výstrahy se odečte 5 bodů, při udělení druhé výstrahy je práce psa v aktuální části zkoušky ukončena.
2.6.2	Ukončení
Důvody	• pokud pes opustí pracoviště a nevrátí se ani na 3. zvukový povel k psovodovi • pokud je pes mimo vliv psovoda a nevrátí se k němu ani na 3. zvukový povel • při nedostatečné přípravě • při chybějící ochotě k práci • při reakci na střelbu • při vadách v povaze • při znatelném tělesném omezení psa a/nebo psovoda • při druhé výstraze • při používání odměn nebo motivačních prostředků během práce • při druhém falešném označení
Hodnocení	Při ukončení části zkoušky je tato považována za nesplněnou. Dosud získané body, snížené o 61 bodů v oddíle A a o 31 bodů v oddíle B jsou uznány, a účastník nastupuje v další části zkoušky.

2.6.3	Diskvalifikace
Důvody	• nesportovní chování psovoda před zkouškou, během zkoušky nebo po jejím ukončení • použití donucovacích prostředků v prostoru, ve kterém zkouška probíhá i v jeho bezprostřední blízkosti • agresivita psa vůči lidem a/nebo zvířatům • zranění figuranta • neodůvodněné vzdálení se ze zkoušky
Hodnocení	Při diskvalifikaci je celá zkouška okamžitě ukončena bez zadání bodového hodnocení. Diskvalifikace se zapisuje spolu s odůvodněním do pracovní knížky a posuzovacího listu. Rozhodčí zašle písemnou zprávu na referát výcviku IRO, resp. členské organizaci FCI. Ti pak rozhodují o dalších sankcích. Je povoleno udělit prostřednictvím IRO nebo národní organizace do ukončení řízení preventivní zákaz činnosti.
2.7	Sankce a protesty kvůli porušení pravidel
Protest	Protest je možno podávat jen proti porušení zkušebního řádu a ne proti rozhodnutí rozhodčího. Psovod, který nesouhlasí s rozhodnutím rozhodčího kvůli porušení řádu, má možnost podat do půl hodiny po skončení práce (konec poslední práce se psem) vedoucímu zkoušek písemný odůvodněný protest spolu s kaucí ve výši 300 Euro. Při zamítnutí protestu kauce propadá ve prospěch pořadatele.
Komise pro posouzení oprávněnosti protestu	Komise pro posouzení oprávněnosti protestu se sestaví následovně: - vedoucí zkoušek a postižený rozhodčí Pokud nedojde ke shodě, nahlásí se událost zastřešující organizaci pořadatele, která zaujme konečné stanovisko. Při akcích nadregionálního významu je tato komise určena v závazných předpisech.
Postup posouzení oprávněnosti protestu	Komise pro posouzení oprávněnosti protestu musí protest projednat bezprostředně po jeho podání. K podání vysvětlení mohou být přizváni i případní svědci. Rozhodnutí komise je konečné.
3	Provedení cviků a jejich hodnocení
3.1	Všeobecná ustanovení
Podklady pro hodnocení	Předvedené výkony se posuzují vždy dle zkušebního řádu a hodnotí se známkami a body. Znamky a k nim patřící body musí přesně odpovídat provedení cviku. Při soutěžích se zadáváním pořadí rozhodují při rovnosti bodů body dosažené v jednotlivých oddílech v pořadí A (pachové práce) před B (poslušnost a dovednost). Při celkovém hodnocení se smějí udělovat pouze celé body. To však neznamená, že se jednotlivé cviky nesmějí hodnotit i body dílčími. Při konečném hodnocení daného oddílu zkoušky se dílčí body zaokrouhlují buď směrem nahoru, nebo dolů dle celkového dojmu. Zkouška platí za splněnou, pokud pes v každém oddílu dosáhl minimálně 70% možných bodů. Pro dokumentaci resp. předávání výsledků zkoušek platí národní předpisy.

	Stejná chyba opakující se během celé práce (např. šikmá pozice při základním postoji) nesmí být silně zohledňována u každého cviku. Taková chyba ale může být zmíněna a zohledněna v celkovém dojmu.
--	--

3.2 Klíč k udělování známek

Tabulka zaokrouhlena na 0,5 bodu

	Výborně		Velmi dobře		Dobře		Uspokojivě		Chybně	
	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min
	100%	96%	95%	90%	89%	80%	79%	70%	69%	0%
Celková klasifikace	5,0	5,0	4,5	4,5	4,0	4,0	3,5	3,5	3,0	0
	10,0	10,0	9,5	9,0	8,5	8,0	7,5	7,0	6,5	0
	15,0	14,5	14,0	13,5	13,0	12,0	11,5	10,5	10,0	0
	20,0	19,5	19,0	18,0	17,5	16,0	15,5	14,0	13,5	0
	30,0	29,0	28,5	27,0	26,5	24,0	23,5	21,0	20,5	0
	40,0	38,5	38,0	36,0	35,5	32,0	31,5	28,0	27,5	0
	50,0	48,0	47,5	45,0	44,5	40,0	39,5	35,0	34,5	0
	60,0	57,5	57,0	54,0	53,5	48,0	47,5	42,0	41,5	0
	70,0	67,0	66,5	63,0	62,5	56,0	55,5	49,0	48,5	0
	80,0	76,5	76,0	72,0	71,5	64,0	63,5	56,0	55,5	0
	100,0	96,0	95,5	90,0	89,5	80,0	79,5	70,0	69,5	0
	200,0	191,0	190,5	180,0	179,5	160,0	159,5	140,0	139,5	0
	300,0	286,0	285,5	270,0	269,5	240,0	239,5	210,0	209,5	0

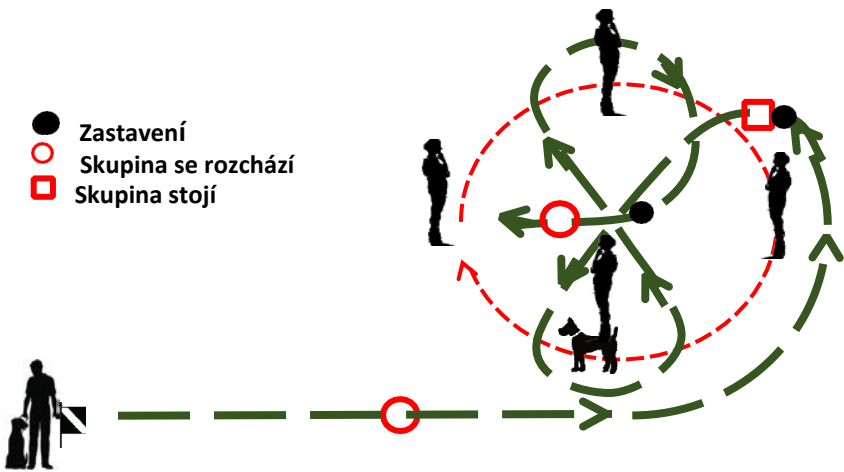
3.3 Provádění a hodnocení cviků poslušnosti a dovednosti

Obecně	Pokud prostor nebo překážky neodpovídají zkušebnímu řádu, může rozhodčí posuzování odmítnout. Prostor pro provádění cviků poslušnosti/dovednosti musí mít odpovídající velikost. Pro lavinové zkoušky musí být rovná, úplně nebo částečně uvalčovaná sněhová nebo odklizená plocha odpovídající velikosti.
Značky	Označení míst pro provádění jednotlivých cviků musí být v souladu s nákresy v příloze. Jejich umístění stejně jako umístění překážek určí rozhodčí v souladu s lokálními podmínkami. To platí především pro cviky: <i>dlouhodobé odložení s rušivými vlivy, průchod skupinou osob a cviky prováděné na vzdálenost od psovoda.</i> Se souhlasem rozhodčího se označí pozice pro jejich zahájení. Pro snadnější vyměřování se počítá délka kroku = 0,7m.

Losování a pořadí cviků	V pořadí se nelosuje A, B na začátku zkoušky se provede rozlosování pořadí cviků, které je pro všechny účastníky stejné. Jako první cvik se vždy provádí nahlášení a sociální chování, jako druhý chůze na vodítku nebo bez vodítka, jako poslední dlouhodobé odložení s rušivými vlivy. Všechny cviky obratnosti jsou zahrnuty jako blok do jednoho losu. Pořadí cviků v bloku určuje rozhodčí. Losují se tedy jen následující cviky: - polohy psa na vzdálenost - aport volný - nesení psa a jeho předání - ovladatelnost na vzdálenost - blok cviků dovednosti (vodorovný žebřík, pohyblivá lávka na sudech, závěsná lávka, tunel) U zkoušek W se pořadí cviků poslušnosti a dovednosti nelosuje.
3.3.1 Hodnocení psovoda a psa	
Obecně psovod	Do hodnocení se zahrnuje: - chování psovoda - týmová spolupráce - sportovní chování Rozkročený postoj psovoda je vždy považován za chybný a odrazí se v bodovém hodnocení daného cviku.
Obecně pes	Radost z práce, ovladatelnost, obratnost, kondice, výdrž a celkový dojem.
Zvukové a posunkové povely	Volba zvukových/posunkových povelů je ponechána na psovodovi, povely ale musí být krátké. Jméno psa je považováno za zvukový povel. Pokud pes potřebuje k provedení cviku druhý zvukový a/nebo posunkový povel, sníží se hodnocení o dvě známky. Pokud pes odmítá provést překážku nebo cvik, je hodnocen 0 body. Opakování této překážky nebo tohoto cviku není principiálně dovoleno. Pokud pes potřebuje k provedení cviku třetí zvukový a/nebo posunkový povel, hodnotí se cvik ve známce chybně. Pokud pes cvik neprovede ani po třetím zvukovém a/nebo posunkovém povelu, cvik se ukončí a je hodnocen 0 body. Mezi jednotlivými zvukovými a/nebo posunkovými povely musí být odstup cca 3 sekundy. Psovod může používat pouze zvukové nebo pouze posunkové povely. Použije-li oba, musí je dát současně. Nestane-li se tak, je to odpovídajícím způsobem zohledněno v celkovém hodnocení cviku. Jméno psa je považováno za 1 zvukový povel. Nepoužité zvukové/posunkové povely neovlivní negativně celkové hodnocení.
Pomoc psovi	Jakékoli další zvukové/posunkové povely, pomoc tělem psovoda a jakákoli další skrytá pomoc snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.
Chůze na vodítku / bez vodítka	Pes je předváděn v přirozeném kroku. Měl by následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy těsně po levé straně psovoda na úrovni jeho kolena. Při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Zaujetí pozice	Na zvukový/posunkový povel musí pes rychle a bez váhání zaujmout pozorně požadovanou pozici.
Obrat čelem vzad a zaujetí závěrečného základního postavení	Obrat čelem vzad provádí psovod za levým ramenem (otočením o 180 stupňů na místě). Možné jsou dvě varianty provedení: • pes psovoda obchází za jeho zády pravým obloukem • pes provede spolu s psovodem na místě obrat doleva o 180 stupňů. Stejným způsobem může pes zaujímat základní postavení – buď přiřazením, nebo těsným obejitím psovoda.
Opakování stejné chyby	Stejná chyba opakující se během celé práce (např. šikmá pozice při základním postoji) nesmí být silně zohledňována u každého cviku. Taková chyba ale může být zmíněna a zohledněna v celkovém dojmu.
3.3.2	Zahájení a zakončení cviků
Provedení	Při poslušnosti každý cvik začíná a končí v základním postoji na pokyn rozhodčího. V základním postoji sedí pes těsně a rovně po levé straně psovoda ramenem v úrovni psovodova kolena. Nedodržení této pozice snižuje přiměřeně bodové hodnocení. Svévolná změna místa ze strany psovoda bez pokynu rozhodčího, pokud to přímo nevyžaduje cvik, snižuje bodové hodnocení. Pes má cviky provádět radostně a plynule. Každý zahajující základní postoj a základní postoj při zastavení musí pes provést samostatně bez zvukového/posunkového postoje. Při obratnosti začíná každý cvik zaujetím základního postoje cca 2 kroky od překážky a končí v základním postoji za překážkou, pokud není u provedení cviku popsáno jinak. Po dokončení cviku je povolena krátká pochvala psa. Při zaujímání základního postoje z pozice před psovodem je psovi umožněno obíhání psovoda nebo přiřazování.

3.3.3 Cviky oddílu poslušnosti a dovednosti			
F / FL / T / MT	V 1. Nahlášení 10 b 2. Ovladatelnost na vodítku 15 b 3. Odložení za chůze vsedě 10 b 4. Změny poloh 15 b 5. Dlouhodobé odložení 10 b 6. Nesení psa s předáním 10 b 7. Ovladatelnost na vzdálenost 10 b 8. Tunel 10 b 9. Pevná lávka 10 b	A 1. Nahlášení 5 b 2. Chůze bez vodítka 10 b 3. Polohy psa s přivoláním 15 b 4. Aport 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Ovladatelnost na vzdálenost 15 b 7. Pohyblivá lávka 10 b 8. Vodorovný žebřík 10 b 9. Tunel 5 b 10. Dlouhodobé odložení 10 b	B 1. Hlášení 5 b 2. Chůze bez vodítka 10 b 3. Polohy psa s přivoláním 15 b 4. Aport 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Ovladatelnost na vzdálenost 15 b 7. Závěsná lávka 10 b 8. Vodorovný žebřík 10 b 9. Tunel 5 b 10. Dlouhodobé odložení 10 b
	100 b	100 b	100 b
	V 1. Nahlášení 10 b 2. Ovladatelnost na vodítku 15 b 3. Odložení za chůze vsedě 10 b 4. Změny poloh 15 b 5. Dlouhodobé odložení 10 b 6. Nesení psa s předáním 10 b 7. Ovladatelnost na vzdálenost 10 b 8. Chůze ve stopě 10 b 9. Jízda na dopravním prostředku 10 b	A 1. Nahlášení 5 b 2. Ovladatelnost bez vodítka 10 b 3. Polohy psa s přivoláním 15 b 4. Aport 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Ovladatelnost na vzdálenost 20 b 7. Dlouhodobé odložení 10 b 8. Chůze ve stopě 10 b 9. Jízda na dopravním prostředku 10 b	B 1. Nahlášení 5 b 2. Ovladatelnost bez vodítka 10 b 3. Polohy psa s přivoláním 15 b 4. Aport 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Ovladatelnost na vzdálenost 20 b 7. Dlouhodobé odložení 10 b 8. Chůze ve stopě 10 b 9. Jízda na dopravním prostředku 10 b
	100 b	100 b	100 b
W	V 1. Plavání 20 b 2. Nahlášení 10 b 3. Ovladatelnost na vodítku 10 b 4. Změny poloh 15 b 5. Dlouhodobé odložení 10 b 6. Nastoupení a jízda na surfu 15 b 7. Nesení psa s předáním 10 b 8. Jízda na člunu 10 b	A 1. Plavání 20 b 2. Nahlášení 5 b 3. Ovladatelnost bez vodítka 5 b 4. Polohy psa s přivoláním 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Dlouhodobé odložení 10 b 7. Aport z vody 10 b 8. Nastoupení a jízda na surfu 10 b 9. Ovladatelnost na vzdálenost 10 b 10. Jízda na člunu 10 b	B 1. Plavání 20 b 2. Nahlášení 5 b 3. Ovladatelnost bez vodítka 5 b 4. Polohy psa s přivoláním 10 b 5. Nesení psa s předáním 10 b 6. Dlouhodobé odložení 10 b 7. Nastoupení a jízda na surfu 10 b 8. Ovladatelnost na vzdálenost 10 b 9. Aport z vody hozený ze člunu 10 b 10. Jízda na člunu 10 b
	100 b	100 b	100 b

3.3.4	Nahlášení a sociální chování
Druh zkoušky	Všechny druhy zkoušek – oddíl poslušnosti a dovednosti
	
Povolené povely	Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro každé vykročení Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro kontrolu čipu
Všechny stupně zkoušek	Oba psi jsou upoutáni na vodítku
Předpoklady pro provedení cviku	Pro provedení cviku průchod skupinou se na vhodném místě označí dvě kružnice o poloměru 2 a 3 metry. Skupina se pohybuje po vnitřní kružnici, psovod se psem po vnější. Díky tomu vznikne mezi skupinou a psovodem prostor o šířce 1 m. Skupina se skládá ze 3 osob a jednoho z dvojice zkoušených psů. Skupina se pohybuje po směru hodinových ručiček, pohyb a zastavení skupiny se řídí pokyny rozhodčího nebo vedoucího zkoušek.
Provedení cviku	Na pokyn rozhodčího nebo vedoucího zkoušek předstoupí oba přezkušované týmy k nahlášení. Zde musí oba připoutaní psi zaujmout samostatně základní pozici. Následuje hlášení a kontrola mikročipu. Následně se přezkouší sociální chování psů ve skupině. Jeden ze zkoušených psů přebírá roli psa ve skupině, zatímco druhý provede dle schématu cvik průchod skupinou. Poté se vymění. Před vstupem psovoda do skupiny se skupina řídí pokyny rozhodčího. Ze základního postoje normálním krokem psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal se psem vedeným ve skupině. Dvojice se pak zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba a psovod se psem ve skupině projdou kolem zkoušeného psa. Na pokyn rozhodčího se pak skupina zastaví. Poté projde zkoušený psovod se psem skupinou a udělá osmičku mezi jednou osobou bez psa a druhým psovodem se psem. Následně se uprostřed skupiny zastaví a skupina se na pokyn rozhodčího opět rozejde a psovod skupinu opustí. Pak se psovodí vymění a cvik se opakuje. Po ukončení cviku oběma týmy, odchází jeden tým na místo určené k dlouhodobému odložení a druhý k výchozímu bodu pro provedení ovladatelnosti na vodítku/bez vodítka.
Hodnocení cviku	Ve skupině musí pes prokázat sociální snášenlivost. Nedostatečná koncentrace na psovoda, stejně jako další zvukové/posunkové povely, snižují bodové hodnocení. Chová-li se pes agresivně a zaútočí-li na psa nebo osobu ve skupině, je diskvalifikován.

3.3.5	Ovladatelnost na vodítku /Ovladatelnost bez vodítka
Druh zkoušky	Ovladatelnost na vodítku RH – F, FL, T, L, MT, W stupeň „V“ Ovladatelnost bez vodítka RH – F, FL, T, L, MT, W stupeň „A“ a „B“
Povolené povely	Bud' 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze
Ovladatelnost na vodítku	Pes je upoután
Ovladatelnost bez vodítka	Pes je odpoután
Provedení cviku	Pokyn k zahájení cviku dává rozhodčí. Vše ostatní, jako obraty, změny rytmu chůze atd. provádí psovod samostatně bez pokynu rozhodčího či vedoucího zkoušek. Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejít z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků. Různý rytmus chůze musí být proveden zřetelně rozdílnou rychlostí psovoda i psa. Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá obrat čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrátí na výchozí bod, kde zaujme základní postoj. Schéma – viz následující obrázek
Hodnocení cviku	Předbíhání psa, vybočování do stran, zaostávání za psovodem, pomalé či váhavé sedání, napnuté vodítko, tlačení se psa na psovoda, stejně jako pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posunkové povely, snižují bodové hodnocení.

The diagram illustrates a rectangular training area with the following dimensions and layout:

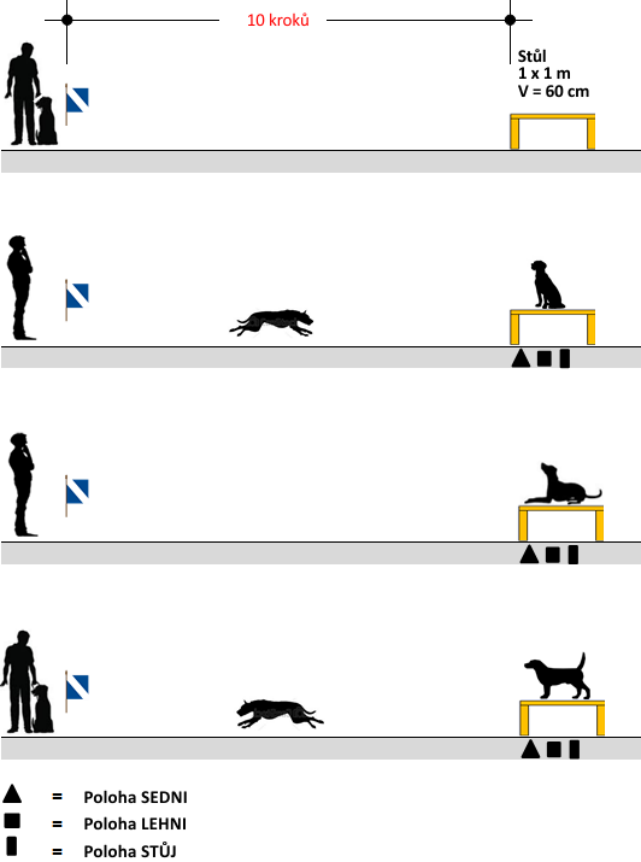
- Top Dimension:** A horizontal line at the top is labeled "cca 40 kroků" (approx. 40 steps).
- Left Side:** A vertical line on the left is labeled "10 – 15 normální krok" (10 – 15 normal steps) and "25 - 30 normální krok" (25 - 30 normal steps).
- Right Side:** A vertical line on the right is labeled "10 – 15 normální krok" (10 – 15 normal steps) and "10 – 15 pomalý krok" (10 – 15 slow steps).
- Bottom Dimension:** A horizontal line at the bottom is labeled "20 -25 normální krok" (20 - 25 normal steps).
- Internal Dimensions:** A vertical line in the center is labeled "6 m".
- Directions:**
 - RW (Obrat vpravo):** Indicated by arrows pointing right.
 - LW (Obrat vlevo):** Indicated by arrows pointing left.
 - KW (Obrat čelem vzd):** Indicated by arrows pointing away from the viewer.
- Icons:**
 - fena (female dog):** Located near the top left corner.
 - pes (male dog):** Located near the bottom left corner.
 - psův (puppy):** Located near the top right corner.
 - Adult dog and owner:** Located near the bottom right corner.

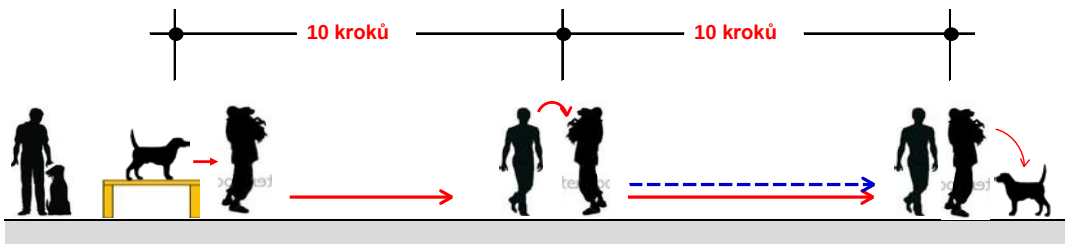
Umístění pozice pro dlouhodobé odložení pro psa a fenu a pozice pro psordova jsou jen příklad a je třeba nutno přizpůsobit místním poměrům.

3.3.6	Odložení za chůze do sedu s přivoláním
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, L, MT; stupeň „V“
Předpoklady pro provedení cviku	Výchozí bod určí rozhodčí
	Fáze 1 30 kroků 10 - 15 kroků Výchozí pozice Fáze 2 Fáze 3
Povolené povely	1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro chůzi u nohy 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro odložení vsedě 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Ze základního postoje vykročí psovod se svým neupoutaným psem u nohy v přímém směru. Po cca 10 – 15 krocích si pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel pro odložení vsedě ihned ve směru chůze sedne, aniž by psovod přerušil chůzi nebo se ohlédl. Po dalších cca 30 krocích v přímém směru se psovod zastaví a otočí se ke svému klidně sedícímu psovi. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolá jedním zvukovým nebo jedním posunkovým povel. Pes musí radostně a rychle přiběhnout a předsednout těsně před psovoda. Na další povel psovoda po cca 3 vteřinách zaujme pes základní postoj.
Hodnocení cviku	Pokud pes po zvukovém a/nebo posunkovém povelu pro odložení vsedě zůstane stát nebo si lehne, je strženo 5 bodů. Chyby v chůzi, pomalé sednutí, neklidné sezení, pomalé přibíhání ke psovodovi, chyby v předsednutí a zakončení cviku, stejně jako další zvukové povely či pomoc tělem psovoda, snižují bodové hodnocení.

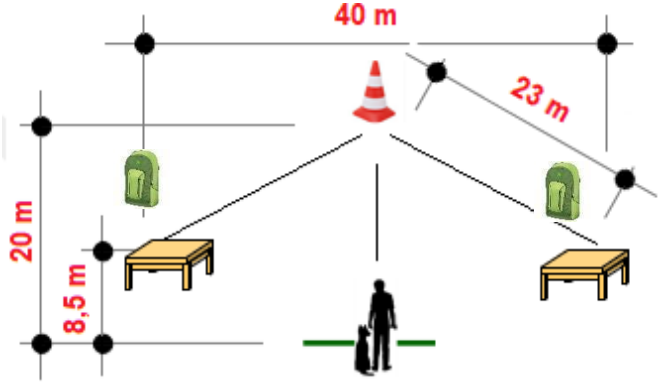
3.3.7	Ovladatelnost na vzdálenost
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, L, MT, W; stupeň „A“ a „B“
Předpoklady pro provedení cviku	U stupně „A“ je sled provádění stanoven sedni –přivolání-odložení do lehu-přivolání, u stupně „B“ sedni-přivolání-odložení do lehu-stůj-přivolání.
	Fáze 1 Fáze 2 Fáze 3 Fáze 4 40 kroků normální chůze 10 – 15 normální krok Výchozí pozice B

Povolené povelý	Stupeň „A“ - 1 zvukový povel pro chůzi u nohy - Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro odložení vsedě - Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání - 1 zvukový a/nebo 1 posunkový povel pro odložení do lehu Stupeň „B“ - 1 zvukový a/nebo 1 posunkový povel pro postavení - Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání - Buď 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro pro zaujetí základního postoje		
Provedení cviku	Ze základního postoje vykročí psovod se svým neupoutaným psem u nohy v přímém směru. Po cca 10 – 15 krocích si pes na jeden zvukový nebo posunkový povel pro odložení vsedě ihned sedne, aniž by psovod přerušil chůzi nebo se ohlédl. Po dalších cca 40 krocích v přímém směru se psovod zastaví, otočí se ke svému psovi, a jedním zvukovým nebo posunkovým povellem ho přivolá. Jakmile pes rychle a radostně dosáhne poloviny vzdálenosti, dá psovod jeden zvukový a/nebo posunkový povel pro odložení vleže, na který si pes rychle lehne.		
Stupeň „A“	Na další pokyn rozhodčího si psovod psa jedním zvukovým nebo jedním posunkovým povellem přivolá k sobě.		
Stupeň „B“	Na pokyn rozhodčího se pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel pro odložení ve stoje postaví. Na další pokyn rozhodčího psovod svého psa jedním zvukovým nebo jedním posunkovým povellem přivolá.		
Stupeň „A“ a „B“	Pes musí radostně a rychlým krokem přiběhnout a předsednout těsně před psovoda. Na další zvukový nebo posunkový povel zaujme pes základní postoj.		
Hodnocení cviku	Pokud pes při prvním přivolání a zaujetí polohy vleže udělá více než 10 kroků, hodnotí se cvik ve známce uspokojivě.		
	Stupeň „A“ – hodnocení částí cviku	F, FL, T, MT	W
	část 1 – výchozí pozice, chůze, zaujmutí pozice vsedě a výdrž v ní	6 b.	4 b.
	část 2 - přivolání, zaujmutí pozice vleže a výdrž v ní	5 b.	3 b.
	část 3 - přivolání, předsednutí a zaujmutí základního postoje	4 b.	3 b.
	Stupeň „B“ – hodnocení částí cviků		
	část 1 - výchozí pozice, chůze, zaujmutí pozice vsedě a výdrž v ní	6 b.	4 b.
	část 2 - přivolání, zaujmutí pozice vleže a výdrž v ní	5 b.	3 b.
	část 3 – Zaujmutí pozice ve stoje a výdrž v ní, přivolání, předsednutí a zaujmutí základního postoje	4 b.	3 b.

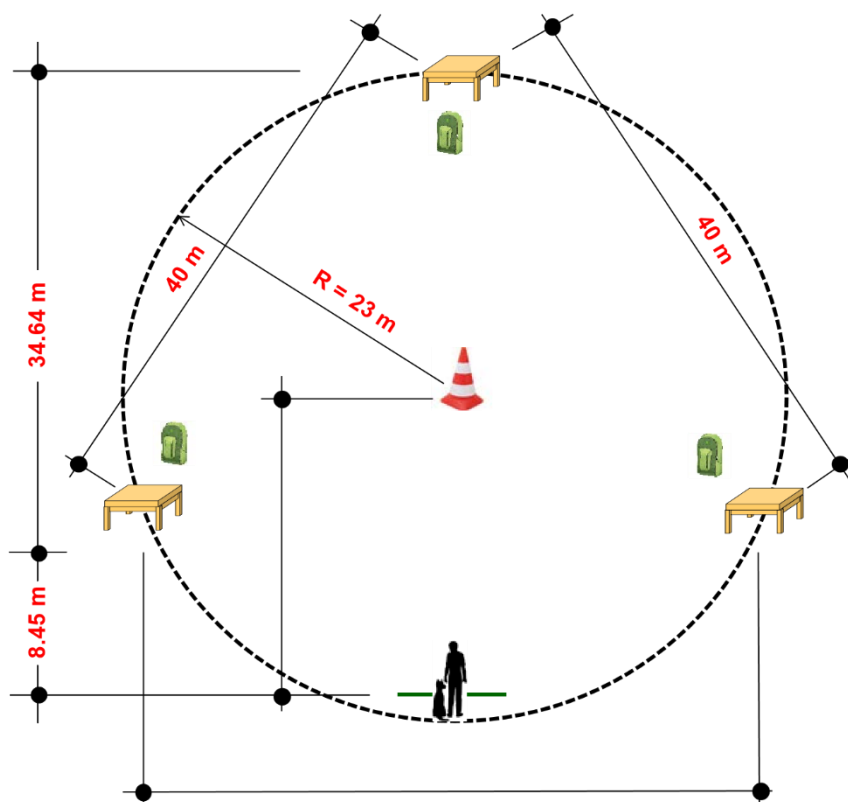
3.3.8	Změny poloh
Druh zkoušky	RH – F, F, T, L, MT, W; stupeň „V“
Předpoklady pro provedení cviku	RH – F, FL, T, MT; stupeň „V“ – Cvik změny poloh se provádí na stole. – velikost desky: 100x100 cm, výška: 60 cm
	 10 kroků Stůl 1 x 1 m V = 60 cm ▲ = Poloha SEDNI ■ = Poloha LEHNI ■ = Poloha STŮJ
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení a setrvání 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro každou pozici 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoj
Provedení cviku	Psovod zaujme se svým psem ve vzdálenosti 10 kroků od stolu základní postoj. Odsud psa zvukovým/posunkovým povel vyšle na stůl. Pes bez váhání na stůl vyskočí a zde setrvá. Na stole pak dle pokynů rozhodčího a na povely psovoda provede polohy sedni – lehni – stůj. Volba pořadí poloh je ponechána na psovodovi. Na konci cviku si psovod na pokyn rozhodčího psa přivolá. Ten si předsedne a na 1 zvukový povel zaujme základní postoj.
RH – F, FL, T MT, W „V“	Změny poloh se provádí na stole.
RH – L „V“	Změny poloh se provádí na sněhovém bloku, přírodní vyvýšenině nebo na stole (100 x 100 x 60 cm)
RH – W „V“	Změny poloh se mohou provádět i na surfu nebo na paddle-boardu.

Hodnocení cviku	Pokud pes některou z poloh nepředvede, provede jí chybně nebo nesetrvá na místě, je tato část cviku hodnocena následovně: RH – F, FL, T, L, MT - 4 body RH – W - 3 body Opustí-li pes místo před koncem cviku, je cvik hodnocen ve známce chybně. Také váhavé naskočení na stůl, pomalé přivolání, chyby v předsednutí a zakončení cviku, stejně jako další zvukové povely či pomoc tělem psovoda, snižují bodové hodnocení.
3.3.9	Nesení psa a jeho předání
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, L, MT, W
Předpoklady pro provedení cviku	1 stůl nebo vyvýšené místo 1 označení místa pro předání psa 1 označení místa pro ukončení
	Stupeň „V“
Povolené povely	1 zvukový a/nebo 1 posunkový povel pro naskočení na stůl ze základního postoje 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	K dispozici musí být 1 pomocník. Ze základního postoje vyskočí pes na 1 zvukový a/nebo posunkový povel na stůl, ze kterého ho psovod zvedne, nese ho 10 kroků v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Při nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem. Psovod musí být schopen svého psa unést. Pokud psovod není schopen svého psa unést, provede zvednutí psa ze stolu, jeho nesení a předání pomocník. Psovod jde až k místu předání psa současně s ním a po předání provede zbytek cviku dle zkušebního řádu.
Stupeň „V“	Pomocník pak nese psa dalších 10 kroků s hlavou na straně psovoda. Psovod může na psa mluvit. Po položení psa na zem s ním psovod zaujme základní postoj.
Stupeň „A“ a „B“	Po předání nese pomocník psa dalších 10 kroků, zatímco psovod zůstává stát. Následně položí pomocník psa na zem. Pes u něj musí zůstat, dokud není na pokyn rozhodčího jedním zvukovým povel přivolán k psovodovi. Pes musí rychle a radostně přiběhnout a těsně si před svého psovoda předsednout. Po cca 3 vteřinách zaujme pes na další povel psovoda základní postoj.
Hodnocení cviku	Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při zvedání či pokládání na zem snaží vymanit z náruče, snižuje se bodové hodnocení. Pokud pes při nesení vyskočí z náruče, hodnotí se cvik ve známce chybně. Pokud pes po položení opustí předčasně místo, je cvik hodnocen maximálně ve známce uspokojivě.

3.3.10	Aport volný
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, L, MT; stupeň „A“ und „B“
Předpoklady pro provedení cviku	Místo pro provedení cviku určí rozhodčí
Povolené povel	1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro aport 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro odevzdání aportu 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujmutí základního postoje
Předměty na aport	Jeden z min. 5 pořadatelem předložených předmětů běžné potřeby, maximálně do velikosti boty, z následujících materiálů: dřevo, kůže, lehký kov, textil, umělá hmota a/nebo jejich kombinace. Pešky, hračky apod. se nepovažují za předměty běžné potřeby. Povoleny nejsou ani upravené předměty (např. ovinuté rukavice apod.) Doporučení pro toleranci rozměrů: délka 10 – 25 cm, šířka 5 – 10 cm, tloušťka 3 – 6 cm. Kulaté předměty by měly mít v průměru 3 – 6 cm. Nevhodné předměty jsou: • Sklo, porcelán, křehké předměty • Nádob pod tlakem (např. Spreje apod.) • Nádob s tekutinami • Tuby s pastou apod. • Umělohmotné nádoby • Příliš těžké nebo příliš lehké předměty (méně než 200 g, více než 500 g) Doporučeny jsou předměty, které se ani po opakovaném použití nepoškodí a nezmění tvar. Například: • Penál z měkkého plastu / kůže / textilu, pokud možno naplněný • Dřevěný smetáček • Kartáč na oděvy nebo na boty • Plastová pantofle / dřevák • Kartáč ze dřeva nebo z plastu • Malé pouzdro na nářadí z kůže / plastu / textilu • Kapesní svítilna z umělé hmoty, gumy a/nebo kovu • Malý váleček na nudle Jiné předměty smějí být použity pouze se souhlasem rozhodčího.
Stupeň „A“	Psovod si vybírá z předmětů předložených pořadatelem.
Stupeň „B“	Předmět vybírá rozhodčí před začátkem akce a je stejný pro všechny zúčastněné týmy.
Provedení cviku	Psovod s neupoutaným psem si před provedením cviku vyzvedne předmět z místa k tomu určenému v blízkosti startovní pozice pro cvik a po ukončení cviku ho odevzdá zpět. Ze základního postoje odhodí psovod předmět do vzdálenosti přibližně 10 kroků. Povel pro přinesení smí dát až v okamžiku, kdy předmět klidně leží. Pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí na 1 zvukový nebo posunkový povel rychle doběhnout k předmětu, ihned ho uchopit a stejně rychle jej přinést zpět. S předmětem si pak předsedne těsně před psovoda a drží ho tak dlouho, dokud mu ho po krátké pauze psovod 1 zvukovým povel pro odevzdání neodebere. Na další zvukový povel zaujme pes základní postoj. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit své stanoviště.

Hodnocení cviku	Chyby odrážející se v bodovém hodnocení: - pomalé vyběhnutí či vyběhnutí v nepřímém směru - chybné uchopení předmětu - pomalé přinesení, či návrat po nepřímé linii - upuštění předmětu - hraní si s předmětem či jeho překusování Odhození předmětu na příliš krátkou nebo velkou vzdálenost, nebo jiná pomoc psovoda snižují odpovídajícím bodové hodnocení. Opustí-li psovod své stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes předmět nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.
3.3.11	Ovladatelnost na vzdálenost
Druh zkoušky	RH-F, FL, T, L, MT
Předpoklady pro provedení cviku Stupeň „V“	 - F, FL, T, MT: : stoly, L: batohy, kyblíky - 1 značka pro startovní pozici - 2 stoly / batohy / kyblíky vzdálené od sebe a od startu 40 m
Povolené povely	Stupeň „V“ Po jednom zvukovém a/nebo posunkovém povelu k vyběhnutí k bodům Po jednom zvukovém a/nebo posunkovém povelu k setrvání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přivolání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zajmutí základního postoje
Povolené povely	Stupeň „A“ a „B“ 1 zvukový a/nebo povel pro vyběhnutí ke středové značce 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro setrvání Po jednom zvukovém a/nebo posunkovém povelu pro vyběhnutí ke každému stolu / kyblíku (L) Po jednom zvukovém povelu pro vyskočení a setrvání na každém stole / u kyblíku (L) 1 zvukový nebo posunkový povel pro přivolání 1 zvukový nebo posunkový povel pro zaujmutí základního postoje
Pořadí	Stupeň „V“ a „A“: Psovod si pořadí volí sám a před zahájením cviku ho sdělí rozhodčímu. Stupeň „B“: Pořadí je losováno pro každého psovoda zvlášť

**Předpoklady pro
provedení cviku
Stupeň „A“ a „B“**

- **F, FL, T, MT:** stoly; **L:** batohy / kyblíky
- Stoly mají výšku 60 cm. Horní deska má rozměry 100 x 100 cm. Povolen je protiskluzový povrch
- Stoly / batohy/ kyblíky **nesmí** být nijak označeny nebo omotány
- 1 značka pro startovní pozici
- Stupeň „B“ – kartičky s pořadím

Povedení cviku

RH F, FL, T, L, MT; stupeň „V“

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj ve výchozím bodě. Na pokyn rozhodčího, aniž by změnil své stanoviště, vysílá psovod svého psa jedním zvukovým a/nebo posunkovým povel k označenému bodu do vzdálenosti 20 m.

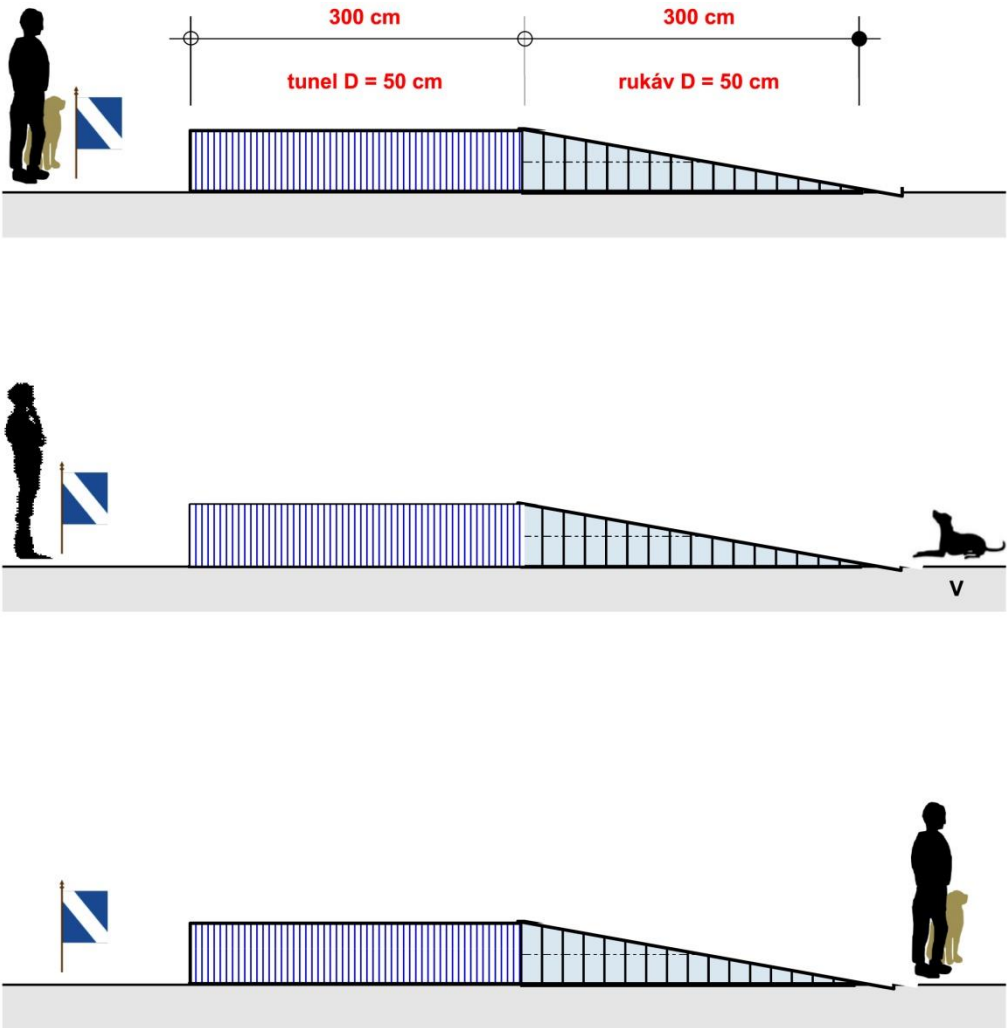
Jakmile pes doběhne k určenému bodu, obdrží zvukový povel k zastavení a min. 3 vteřiny setrvá. Po dané časové prodlevě vysílá psovod svého psa zvukovým a/nebo posunkovým povel k prvnímu stolu (L: batohu nebo kyblíku). Na další zvukový povel má pes na určený stůl vyskočit a zde zůstat. Psovod jej pak vysílá zvukovým a/nebo posunkovým povel na další stůl (L: k batohu nebo kyblíku), na který má pes také vyskočit a zde zůstat. Z druhého stolu psovod přivolá psa jedním zvukovým nebo jedním posunkovým povel k sobě a ten si před něj těsně předsedne. Na další zvukový nebo posunkový povel zaujme pes základní postoj.

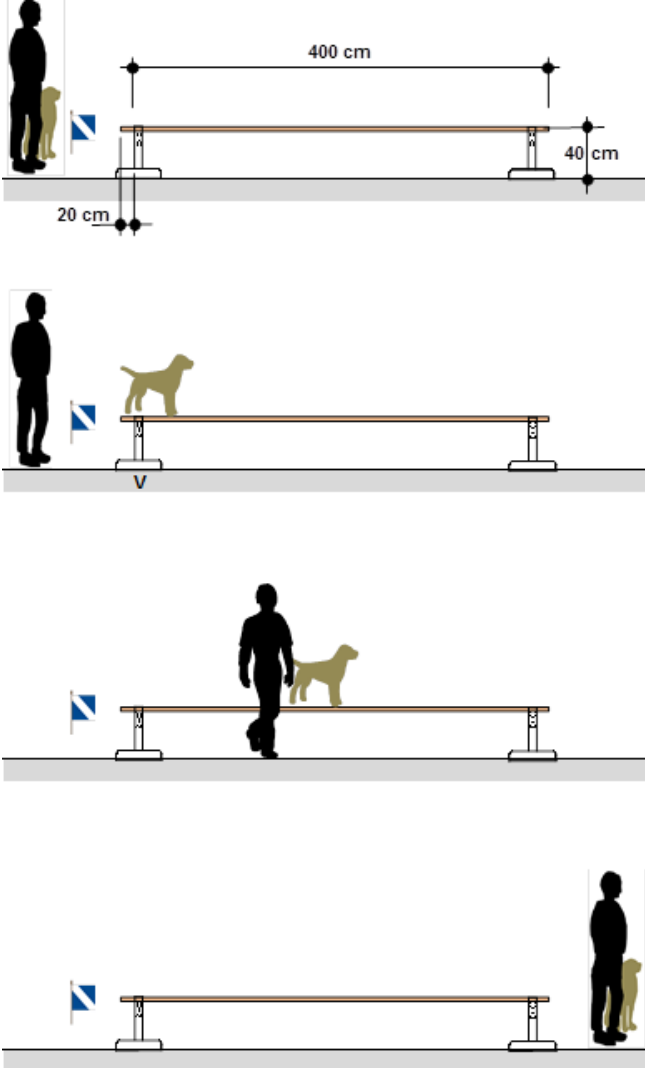
RH F, FL, T, L, MT; stupeň „A“ a „B“

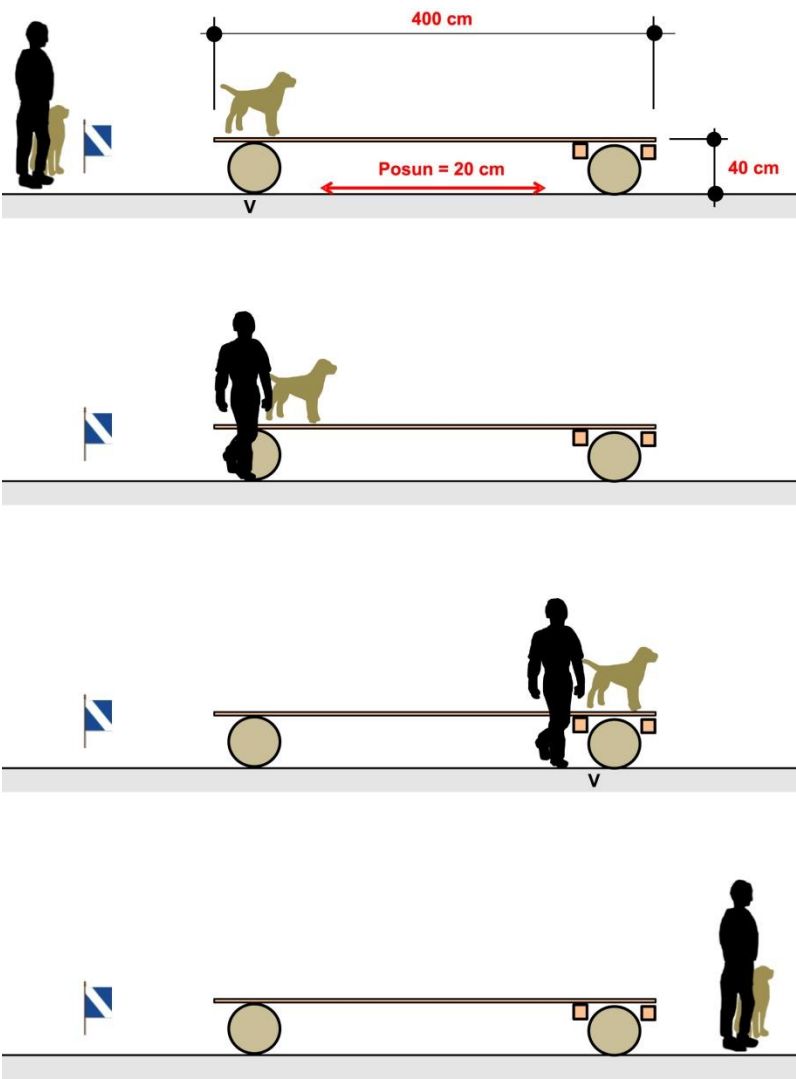
Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj ve výchozím bodě. Na pokyn rozhodčího, aniž by změnil své stanoviště, vysílá psovod svého psa jedním zvukovým a/nebo posunkovým povel k označenému středovému bodu do vzdálenosti 20 m. Jakmile pes doběhne k určenému bodu, obdrží zvukový povel k zastavení. Zde musí pes setrvat 3 vteřiny. Po dané časové prodlevě vysílá psovod svého psa zvukovým a/nebo posunkovým povel k prvnímu stolu (L – batohu nebo kyblíku). Na další zvukový povel má pes na určený stůl vyskočit a zde zůstat. Psovod jej pak vysílá zvukovým a/nebo posunkovým povel na další stůl (L – batoh nebo kyblík), na který má pes také vyskočit a zde zůstat.

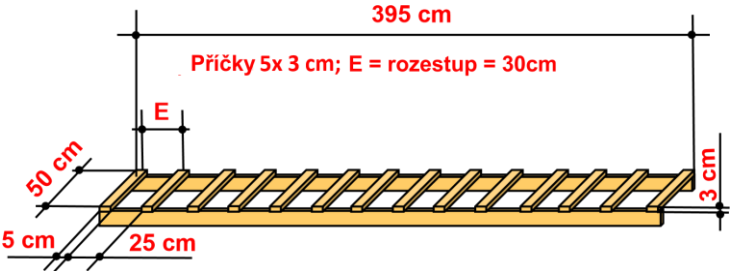
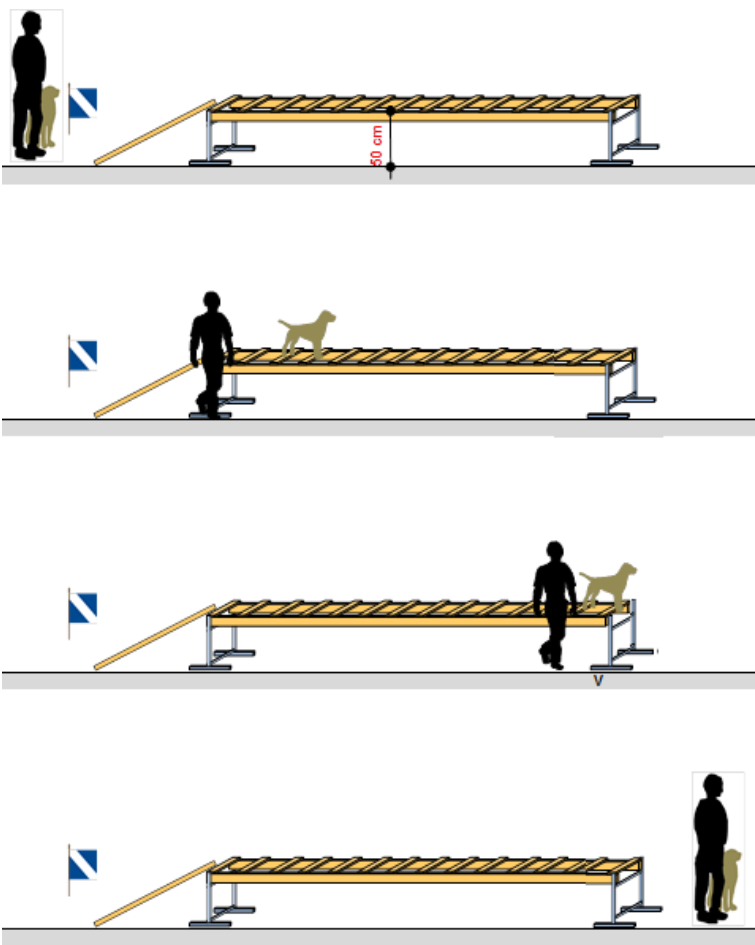
	Totéž platí i pro třetí stůl (L – batoh nebo kyblík). Z třetího stolu psovod přivolá psa jedním zvukovým nebo jedním posunkovým povelům k sobě a ten si před něj těsně předsedne. Na další zvukový nebo posunkový povel zaujme pes základní postoj. Na značkách a na stolech (L – u batohů nebo kyblíků) musí pes setrvat vždy cca 3 vteřiny. Psovodovi je dovoleno otočit se do směru, do kterého psa vysílá a do tohoto směru udělat jeden výpad. Nesmí však opustit své stanoviště.			
Hodnocení cviku	Pokud pes nedoběhne ke středovému bodu nebo nedodrží rozhodčím určené pořadí označených objektů nebo psovod opustí své stanoviště, bude cvik hodnocen ve známce chybně. Chyby odrážející se v bodovém hodnocení: - váhavé vyběhnutí směrem ke stolům/ ke značce, - silné vychýlení se z ideálního směru - váhavé vyskočení na stoly - předčasné opuštění stolu/značky - pomalé zaujímání polohy - pomalé přivolání a předsednutí - pomoc ze strany psovoda jako např. vícenásobné povely - chyby při zakončení cviku			
	Dílčí hodnocení	F, FL, T, MT "A" + "B"	L "A" + "B"	F,FL,T,MT,L "V"
	Střed	3 b.	4 b.	2 b.
	1. stůl (batoh, kyblík)	3 b.	4 b.	3 b.
	2. stůl (batoh, kyblík)	3 b.	4 b.	3 b.
	3. stůl (batoh, kyblík)	3 b.	4 b.	-
	Začátek a zakončení cviku	3 b.	4 b.	2 b.
3.3.12	Dlouhodobé odložení			
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, L, MT, W			
Předpoklady pro provedení cviku	Dvě označená místa pro psa a fenu na stejné linii. Vzdálenost od překážek musí být minimálně 10 m, vzdálenost mezi místy pro odložení minimálně 6 m.			
Povolené povely	1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro leh 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro sed			
Provedení cviku	Po provedení cviku „Nahlášení a sociální chování“ a před započítáním cvků poslušnosti a dovednosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa 1 zvukovým nebo posunkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psu a postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posunkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.			

Hodnocení cviku	Pokud si pes nelehne, ale zůstane stát nebo sedět a neopustí místo pro odložení, hodnotí se cvik 5 body. Stupeň „V“ Psovod se vzdálí 20 kroků od psa a zůstane klidně stát čelem ke psu. - Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu provádění cviků 2 až 4 (W 3 až 4) druhým psovodem. Po ukončení cviku 4 druhým psem ukončí psovod na pokyn rozhodčího odložení. Během dalších cviků druhého psovoda setrvá psovod se psem v místě odložení nebo na místě určeném rozhodčím. Psovodovi je dovoleno upoutat po tuto dobu psa na vodítko. - Opustí-li pes po ukončení 2. cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, je cvik hodnocen ve známce chybně. - Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením 2. cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body. Stupeň „A“ Psovod odejde od psa na vzdálenost 40 kroků a zůstane stát zády ke psu. Po ukončení cviků poslušnosti a dovednosti druhého psa ukončí na pokyn rozhodčího cvik. - Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu provádění cviků 2 až 9 druhým psovodem (L 2 až 6, W 3 až 5). - Opustí-li pes po ukončení 4. cviku (L, W 3. cviku) druhého psa určené místo více než o 3 m, je cvik hodnocen ve známce chybně. - Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením 4. cviku (L, W 3. cviku) druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body. Stupeň „B“ Psovod se odebere do úkrytu umístěného na cvičební ploše (maketa apod.) mimo dohled psa. Po ukončení cviků poslušnosti a dovednosti druhého psa ukončí na pokyn rozhodčího cvik. - Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu provádění cviků 2 až 9 (L 2 až 6, W 3 až 5) druhým psovodem. - Opustí-li pes po ukončení 4. cviku (L, W 3. cviku) druhého psa určené místo více než o 3 m, je cvik hodnocen ve známce chybně. - Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením 4. cviku L. W 3. cviku) druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body. Neklidné ležení, předčasná změna polohy do stoje/do sedu, nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda se odrazí v bodovém hodnocení. Nadpočetné zvukové/posunkové povely psovoda, pomoc tělem, stejně jako jeho neklidné chování či jiná skrytá pomoc, snižují bodové hodnocení.
3.3.13	Tunel
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, MT; stupeň „V“ RH – F, FL, T, MT; stupeň „A“ a „B“
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel k proplazení 1 zvukový povel pro setrvání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel k zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj před překážkou. Na zvukový a/nebo posunkový povel k proplazení musí pes proběhnout tunelem. Po vyběhnutí z tunelu musí pes na zvukový a/nebo posunkový povel k zastavení setrvat na místě. Na pokyn rozhodčího dojde psovod ke svému psovi a na zvukový nebo posunkový povel uvede psa do základního postoje.

Předpoklady pro provedení cviku	 Pevný vstup, průměr = 0,50 m, délka = 3 m, navazující rukáv: měkký materiál, délka 3 m
Hodnocení cviku	Váhavé vběhnutí do tunelu a jeho nejisté a/nebo ukvapené proběhnutí snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. V případě, že pes neopustí tunel, nebo nezaujme po povelu pozici pro setrvání, bude cvik hodnocen ve známce chybně.
3.3.14	Překonání pevné lávky
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, MT; stupeň „V“
Předpoklady pro provedení cviku	Pevná lávka se skládá ze dvou pevných podstavců a na nich ležícím prkně o délce cca 4 m a šířce cca 30 cm. Podstavce musí být umístěny na začátku a konci prkna. Povoleny jsou i jiné pevné konstrukce.
Povolené povel	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení 1 zvukový povel pro zastavení 1 zvukový povel pro pokračování v chůzi

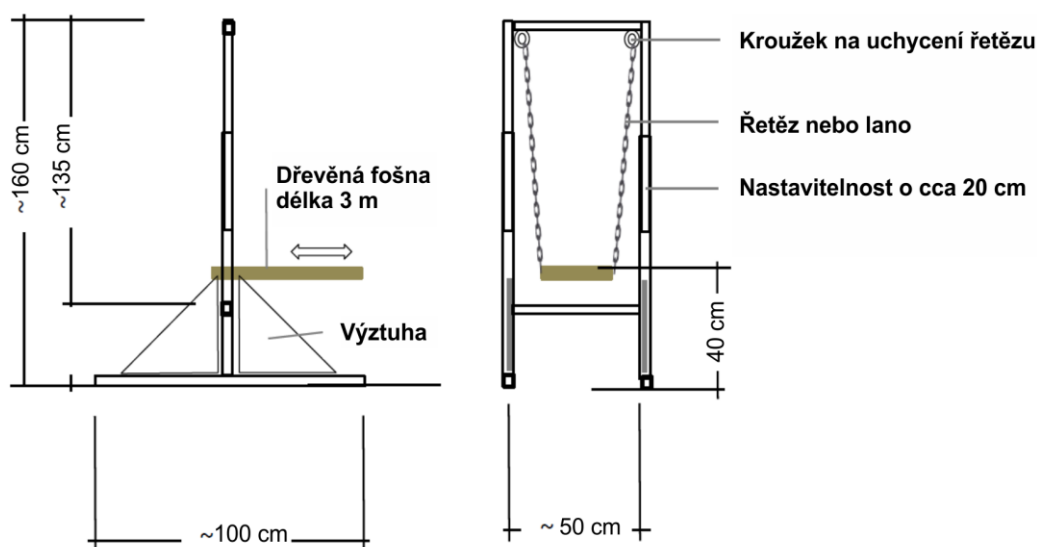
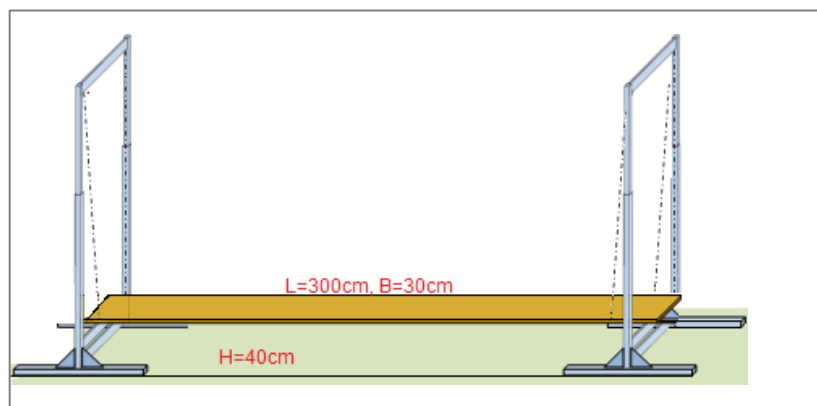
Provedení cviku	Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou. Na zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení pes vyskočí na lávku a na 1 zvukový povel pro setrvání se okamžitě ve směru chůze zastaví. Na pokyn rozhodčího se psovod přiřadí ke psovi, dá zvukový nebo posunkový povel pro pokračování v chůzi a společně dojdou na konec, kde pes seskočí a zaujme samostatně základní postoj. Pes musí beze strachu a bez snahy seskočit přejít lávku po celé její délce.
Hodnocení cviku	Pokud pes seskočí v první polovině lávky, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes seskočí v druhé polovině lávky, hodnotí se cvik ve známce chybně. Nejisté, neochotné a/nebo hektické překonání, předběhnutí psovoda či zaostávání za ním snižuje bodové hodnocení.
Předpoklady pro provedení cviku	
3.3.15	Pohyblivá lávka na sudech
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, MT; stupeň „A“
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení na překážku 1 zvukový povel pro zastavení 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro pokračování v chůzi

Předpoklady pro provedení cviku	 Pohyblivá lávka na sudech sestává ze dvou stejně velkých sudů o průměru 40 cm a jednoho prkna o délce 4 m a šířce cca 30 cm. Konstrukce musí umožnit posun prkna o 20 cm. Povoleny jsou i podobné konstrukce se stejnými rozměry a stejnou pohyblivostí, např. 2 pevné podstavce s pohyblivým posuvem.
Provedení cviku	Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od překážky základní postoj. Na zvukový a/nebo posunkový povel k naskočení pes vyskočí na pohyblivou lávku a na zvukový povel k zastavení, se ve směru pohybu ihned zastaví. Psovod na pokyn rozhodčího jde ke svému psovi, vydává zvukový nebo posunkový povel k pokračování v chůzi a jde se psem podél lávky až na její konec. Pes musí na konci lávky zůstat samostatně stát. Na pokyn rozhodčího dává psovod psovi zvukový nebo posunkový povel k pokračování a ujde několik kroků za překážku. Tam se zastaví a jeho pes samostatně zaujímá základní postoj. Pes musí přejít lávku po celé její délce, aniž by z ní seskakoval nebo projevoval bázlivost.
Hodnocení cviku	Váhavé nebo ukvapené naskočení, nejisté, neochotné a/nebo ukvapené překonání, předčasné vyběhnutí nebo zaostávání, váhavé zaujetí pozice, stejně jako nedosažení konce překážky snižuje bodové hodnocení.

3.3.16	Vodorovný žebřík
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, MT; stupeň „A“ a „B“
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro překonání překážky 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Předpoklady pro provedení cviku	 Bočnice o délce 4 m, odstup příček 30 cm, šířka příček 5 cm, 14 příček, 2 podpěry na začátku a na konci žebříku o výšce min. 0,5 m. Náběhové prkno o délce 1,20 m, šířce 0,5 m. Protiskluzové příčné laťky jsou povoleny. Náběhové prkno musí mít pevnou konstrukci a musí být pevně spojeno se žebříkem.
Provedení cviku	Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v dostatečné vzdálenosti před překážkou základní postoj. Na zvukový a/nebo posunkový povel pes vyběhne po náběhu na žebřík a tento samostatně přejde až na poslední příčku, na které se zastaví. Stupeň A – Jakmile pes předními tlapkami vstoupí na první příčku žebříku, může ho psovod

	následovat, aniž by se však dotýkal psa nebo žebříku. Na konci žebříku psovod psa sundá na zem a pes na zvukový nebo posunkový povel zaujme základní postoj. Stupeň B – Psovod zůstane stát, dokud pes nestojí předními tlapkami na poslední příčce žebříku. Za čekajícím psem může jít až na pokyn rozhodčího. Na konci žebříku psovod psa sundá na zem a pes na zvukový nebo posunkový povel zaujme základní postoj.
Hodnocení cviku	Pokud pes seskočí v první polovině žebříku, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes seskočí v druhé polovině žebříku, hodnotí se cvik ve známce chybně. Pokud pes seskočí z poslední příčky, hodnotí se cvik maximálně ve známce uspokojivě. Jestliže pes žebříkem propadne, ale sám a bez pomoci dokáže vylézt zpátky, obdrží za cvik známku chybně. Za ojedinělé kroky po bočnici se odpovídajícím způsobem sníží bodové hodnocení. Pes, který velkou část žebříku přejde po bočnici, vykazuje značnou nejistotu, nebo potřebuje pomoc svého psovoda, bude za cvik hodnocen ve známce chybně. Váhavé nebo ukvapené naskočení, nejisté, váhavé, ustrašené, prudké, a/nebo hektické překonání, předběhnutí psovoda nebo zaostávání za ním, váhavé zaujmutí pozice, stejně jako nedosažení konce překážky snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.
3.3.17	Závěsná lávka
Druh zkoušky	RH – F, FL, T, MT; stupeň „B“
Povolené povel	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení 1 zvukový povel pro setrvání na fošně 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro pokračování v chůzi
Předpoklady pro provedení cviku	Předpoklady pro provedení cviku Překážka sestává: • z 1 fošny o délce cca 3 m, a šířce cca 30 cm • z podpůrné konstrukce pro upevnění fošny na začátku a konci překážky • výška od země 40 cm Náběh a sestup: • 2 dřevěná prkna o délce cca 1,5 m a šířce cca 30 cm • výška horní hrany od země 35 cm • povoleny jsou protiskluzové příčné laťky Závěsná lávka sestává ze dvou rámců a fošny, která je k nim upevněna lanem nebo řetězem, 2 prken pro náběh a sestup. Prostřední fošna musí být ke konstrukci upevněna tak, aby se mohla volně kývat.

Povoleny jsou i podobné konstrukce splňující rozměry a pohyblivost (dopředu i do stran). Pohyb lávky dopředu může být omezen na 25 cm.

Provedení cviku

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou. Na zvukový a/nebo posunkový povel pes překoná náběhové prkno a vstoupí na pohyblivou fošnu, kde se na zvukový povel okamžitě zastaví. Na pokyn rozhodčího psovod vykročí na úroveň psa. Na další zvukový nebo posunkový povel pro pokračování pokračuje se psem na konec pohyblivé fošny, kde se zastaví. Na pokyn rozhodčího dá psovod psovi zvukový nebo posunkový povel pro pokračování a pes opouští překážku po sestupovém prkně. Psovod se psem ujde několik kroků za překážku, kde se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Pes musí překonat lávku po celé její délce, aniž by z ní seskakoval nebo projevoval bázlivost.

Hodnocení cviku

Pokud pes seskočí v první polovině překážky, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes seskočí v druhé polovině překážky, je cvik hodnocen ve známce chybně. Nejisté a/nebo hektické chování nebo špatná koordinace snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Váhavé nebo ukvapené naskočení, nejisté, váhavé, ustrašené, prudké, a/nebo hektické překonání, předběhnutí psovoda nebo zaostávání za ním, váhavé zaujmutí pozice, stejně jako nedosažení konce překážky snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

3.3.18 Chůze ve stopě psovoda	
Druh zkoušky	RH – L Cviky „Sledování stopy psovoda“ a „Jízda dopravním prostředkem“ se mohou provádět i jednotlivě před nebo po pachové práci.
Předpoklady pro provedení cviku	Trasa stopy může mít jakýkoli tvar (bez ostrých lomů) Délka: RH – L V 150 kroků RH – L A 250 kroků RH – L B 350 kroků Cvik se provádí na sněžnicích nebo na skialpinistických lyžích
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro chůzi ve stopě 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj na začátku stopy. Ze základního postoje se psovod se psem vydá na předem určenou trasu. Na pokyn rozhodčího udělí psovi na začátku trasy 1 zvukový a/nebo posunkový povel k chůzi ve stopě, a jde před ním. Pes musí ze základního postoje ihned vejít do stopy psovoda a následovat ho v ní.
Hodnocení cviku	Při tomto cviku by měla být předvedena plynulá chůze se stejným odstupem mezi psovodem a psem s použitím co nejméně zvukových nebo posunkových povelů po celou dobu jeho trvání. Následující chyby snižují odpovídajícím bodové hodnocení: - Váhavé vejít do stopy a váhavé sledování psovoda - Vybočování ze stopy - Opoždění se - Předbíhání psovoda nebo tlačení se na něj - Vícenásobné opakování zvukových nebo posunkových povelů
3.3.19 Jízda dopravním prostředkem	
Druh zkoušky	RH – L Cviky „Sledování stopy psovoda“ a „Jízda dopravním prostředkem“ se mohou provádět i jednotlivě před nebo po pachové práci.
Předpoklady pro provedení cviku	Dopravní prostředek např. záchranné sáně, sněžný skútr, rolba, sedačková lanovka, vrtulník apod. Délka trasy cca 150 m.
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro nastoupení/naskočení 1 zvukový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v dostatečné vzdálenosti od dopravního prostředku základní postoj. Použít lze všechny běžné dopravní prostředky za předpokladu dodržení bezpečnostních ustanovení. Na pokyn rozhodčího vyše, příp. vysadí psovod psa 1 zvukovým a/nebo posunkovým povel do dopravního prostředku. Způsob nastoupení psa je ponechán na uvážení psovoda. Po celou dobu přepravy se pes musí chovat klidně a nenuceně. Po ukončení jízdy nebo letu psovod se svým psem vystoupí, psa odvede stranou do bezpečné vzdálenosti od dopravního prostředku a zaujme s ním základní postoj.

Hodnocení cviku	Během transportu se pes musí chovat klidně a netečně. Nejisté nebo hektické chování při nastupování a vystupování a/nebo během transportu odpovídajčně snižuje bodové hodnocení. Pokud pes při nastupování nebo vystupování nespolupracuje, hodnotí se cvik 0 body.		
3.3.20	Distanční plavání		
Druh zkoušky	RH – W		
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem / každý pes musí být doprovázen člunem Vzdálenost RH – W V 4 minuty (max. 300 m) RH – W A 8 minut (max. 500 m) RH – W B 12 minut (max. 800 m)		
Povolené povely	RH – W V 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro plavání vpřed / vzdálení se od člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro následování člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro plavání ke člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro přivolání ke psovodovi RH – W A, B 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro vyskočení ze člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro plavání vpřed 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro vzdálení se od člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro následování člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro plavání ke člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro přivolání ke psovodovi Během plavání může psovod udílet psovi občasné dodatečné zzvukové povely		
Provedení cviku	Psovod se psem se nacházejí ve člunu. Musejí se chovat disciplinovaně, ale zaujetí základního postoje se nevyžaduje RH – W V Ze stojícího člunu vysadí psovod svého psa do vody nebo pes na povel psovoda do vody vyskočí. RH – W A, B Z nepohybujícího se člunu na zvukový a/nebo posunkový povel pes vyskočí do vody. Psovod pošle psa pryč od člunu, tak aby se tento mohl dát do pohybu. Člun jede ve vzdálenosti cca 10 m od psa tak, aby mohl být pes stále pod kontrolou. Na zvukový a/nebo posunkový povel pes člun klidně následuje na vzdálenost 800 m. Následně člun zastaví a psovod psa zvukovým a/nebo posunkovým povel přivolá. Pes plave k němu a psovod mu pomůže zpět do člunu.		
Hodnocení cviku	Neklidné, nerovnoměrné plavání, stejně jako nedostatky při skoku do vody, plavání nebo zvedání do člunu, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Prokáže-li pes nedostatečnou kondici, je cvik předčasně ukončen a hodnocen 0 body.		

3.3.21	Aport z vody
Druh zkoušky	RH – W, A
Předpoklady pro provedení cviku	Plovoucí předmět patřící psovodovi max. do velikosti boty, např. lano, který má psovod po celý oddíl zkoušky u sebe. Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, které umožňuje psovi snadný výstup z vody na břeh.
Povolené povely	1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro přinesení 1 zvukový povel pro odevzdání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postavení
Provedení cviku	Psovod se psem zaujme základní postoj v přiměřené vzdálenosti od břehu. Ze základního postoje odhodí psovod do vody do vzdálenosti min. 10 kroků plovoucí předmět. Zvukový a posunkový povel pro přinesení dává v okamžiku, kdy předmět klidně leží na hladině. Pes musí na povel ochotně doplavat k předmětu, ihned ho uchopit, přinést jej přímou cestou k psovodovi a na povel odevzdat. Předsednutí není vyžadováno. Na další zvukový nebo posunkový povel zaujme pes základní postoj. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit své stanoviště.
Hodnocení cviku	Hraní si s předmětem nebo jeho překusování snižuje odpovídajícím bodové hodnocení. Pokud pes předmět nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.
3.3.22	Jízda ve člunu
Druh zkoušky	RH – W
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro naskočení do člunu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro setrvání 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro vystoupení 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Psovod se psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od člunu základní postoj. Pes do člunu nastoupí, skočí nebo je do něj vyzvednut. Během transportu v délce cca 100 m se pes musí chovat klidně a uvolněně. Po ukončení jízdy psovod ze člunu vystoupí, zavolá si psa a na zvukový nebo posunkový povel uvede psa do základního postoje. Cvik může být kombinován se cvikem „distatnční plavání“.
Hodnocení cviku	Nejisté chování snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes nenastoupí bez váhání do člunu, anebo pokud při nakládání do člunu a vykládání z něj nespolupracuje, je cvik ohodnocen 0 body.
3.3.23	Jízda na surfu
Druh zkoušky	RH – W
Předpoklady pro provedení cviku	Surf nebo paddel board Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, které umožňuje psovi snadný výstup z vody na břeh a kde stačí.

Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro nastoupení na surf 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro setrvání 1 zvukový a /nebo posunkový povel pro seskočení ze surfu 1 zvukový nebo posunkový povel pro zaujetí základního postoje
Provedení cviku	Psovod se psem zaujme základní postoj na výchozím bodě. Ze základního postoje jde mělkou vodou k surfu (paddel boardu). Na zvukový a/nebo posunkový povel pro nastoupení pes naskočí na surfové prkno bez plachty (paddle board), které je na na mělčině. Surf musí být umístěn tak, aby byl pro psa dosažitelný bez plavání. RH – W V, A Na zvukový a/nebo posunkový povel musí pes na surfu setrvat v klidu (vsedě, vleže nebo ve stoje). Na pokyn rozhodčího postrčí psovod surf se psem předem určeným směrem do vzdálenosti cca 20 m. Pes se musí chovat klidně a zůstat na surfu, dokud mu psovod nedá zvukový a/nebo posunkový povel pro seskočení. RH – W B Na zvukový a/nebo posunkový povel musí pes na surfu setrvat v klidu (vsedě, vleže nebo ve stoje). Na pokyn rozhodčího postrčí psovod surf se psem předem určeným směrem do vzdálenosti cca 40 m. Pes se musí chovat klidně a zůstat na surfu, dokud mu psovod nedá zvukový a/nebo posunkový povel pro seskočení a připlavání. Pes má plynule plavat ke psovodovi a předsednout před něj. Cvik končí zaujetím základního postoje na břehu na zvukový nebo posunkový povel.
Hodnocení cviku	Nejisté nastoupení nebo neklidné chování na surfu snižuje bodové hodnocení. Pokud pes svévolně surf opustí, je cvik hodnocen ve známce chybně. Nenastoupí-li pes na surf, je cvik hodnocen 0 body.
3.3.24	Ovladatelnost na vzdálenost
Druh zkoušky	RH – W; stupeň A, B
Předpoklady pro provedení cviku	Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, které umožňuje v průběhu cviku převážně plavajícímu psovi snadný výstup z vody na břeh. Dva čluny nebo surfy ve vzdálenosti 20 m - stupeň „A“ 40 m - stupeň „B“ od sebe i od břehu
Provedení cviku	RH – W A Psovod se svým neupoutaným psem zaujme na výchozím bodě základní postoj a sdělí rozhodčímu pořadí cílů RH - W B Psovod se svým neupoutaným psem zaujme základní postoj v přiměřené vzdálenosti od vody. Pořadí cílů, ke kterým má pes plavat, určuje rozhodčí před započítáním cviku. Na pokyn rozhodčího vyše psovod psa zvukovým a posunkovým povellem k prvnímu určenému cíli, aniž by při tom změnil své stanoviště. Zde musí pes setrvat, dokud ho psovod zvukovým a posunkovým povellem nepošle ke druhému cíli. Psovodovi je povoleno, aniž by změnil své stanoviště, otočit se do směru, do kterého psa vysílá a do tohoto směru udělat jeden výpad.

	Zvukovým nebo posunkovým povelom je pes od druhého bodu přivolán zpět k psovodovi, především si těsně před něho a na zvukový nebo posunkový povel zaujmeme základní postoj.
Hodnocení cviku	Pokud není dodrženo rozhodčím určené pořadí cílových bodů nebo pokud psovod opustí své stanoviště, je cvik hodnocen ve známce chybně.
3.3.25	Aport z vody hozený ze člunu
Druh zkoušky	RH – W; stupeň B
Předpoklady pro provedení cviku	Člun s lodníkem Pomocník, rozhodčí Psovod se psem Pádlo ve člunu
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro přinesení pádla
Provedení cviku	Člun s lodníkem, pomocníkem, rozhodčím a psovodem se psem odjede k označenému bodu (např. bójka) ve vzdálenosti cca 25 m od břehu. Na pokyn rozhodčího nechá pomocník spadnout pádlo do vody tak, aby ho pes viděl. Člun jede dalších cca 10 m a pak zastaví. Jedním zvukovým nebo 1 posunkovým povel psovod vyžle psa pro přinesení pádla. Následně jsou pádlo a pes vytaženi do člunu.
Hodnocení cviku	Opakování povelu k přinesení snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes pádlo nepřinese zpět k lodi, hodnotí se cvik 0 body. Pokud pes při vytahování do člunu nespolupracuje, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.
Povolené povely	1 zvukový a posunkový povel pro plavání k jednotlivým cílovým bodům 1 zvukový povel pro přivolání 1 zvukový nebo 1 posunkový povel pro zaujetí základního postoje
3.4	Provedení a hodnocení pachových prací
3.4.1	Všeobecná ustanovení
Příprava týmu	Psovod se psem připraveným k práci čeká mimo dohled terénu, dokud nebude přivolán. Pes může být označen dečkou, a/nebo může mít obojek. Označuje-li pes nálezkou, musí mu být připnuta před začátkem práce. Povoleny jsou rolničky nebo zvonečky. Za tmy je povoleno i malé světélko pro psa (ne lampička nebo reflektor).
Hlášení	Hlášení rozhodčímu podává psovod vždy v základním postoji se psem na vodítku. Při hlášení sdělí rozhodčímu způsob značení osob.
Figuranti	Figuranti jsou asistenty rozhodčího. V úkrytu se musejí chovat klidně, nesmějí psovodovi ani psovi žádným způsobem pomáhat, zvláště zakázána je podpora psa při značení. V nepoužitých úkrytech se nesmějí nacházet žádné předměty, např. jako deka, baťoh apod.

Taktika	Rozhodčí popíše pomocí nákresu psovodovi terén určený k prohledávání. Terén musí být viditelně ohraničený s jasně rozpoznatelnými hranicemi. Popis situace musí obsahovat základní údaje: - o události, která se zde stala - o prohledávaném terénu - o struktuře budov a terénu - o tom, co bylo už provedeno - o infrastruktuře - o možném nebezpečí Po seznámení se situací začíná běžet časový limit. Po seznámení s prohledávaným prostorem psovod zhodnotí situaci a sdělí rozhodčímu svou taktiku. O případných změnách taktiky během práce je psovod povinen informovat rozhodčího, v tomto případě ale běží časový limit. Rozhodčí může nechat psa pracovat i po nalezení všech figurantů. Toto rozhodnutí je plně v jeho kompetenci. Pachová práce končí odhlášením se psovoda a sdělením hodnocení.
Časový limit	Časový limit začíná běžet po seznámení psovoda se situací a prohledávaným prostorem
Povolené povely	K ovládní psa je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů, nadměrné užívání povelů vybízejícího psa k práci je ale chybné.
Značení	Psovod musí rozhodčímu nahlásit probíhající značení a teprve na pokyn rozhodčího smí za psem.
3.4.2	Hodnocení psovoda
Obecné	- vedení psa (vedení, tlak a zdrženlivost, čtení chování psa) - týmová práce - racionální nasazení psa
Taktika	Vyhodnocení situace, použití zvolené taktiky, přehled psovoda během celé pachové práce. Důležitá kritéria zahrnují: - Dotazy na svědky a jejich polohu a výpovědi - Zohlednění specifik a tvaru terénu - Směr proudění větru - Odhad schopností psa - Stav budov (vstup, struktura) - Poslední známá poloha osob - Vhodnost místa nasazení psa - Přehled o prohledaném / neprohledaném prostoru - Závěrečná zpráva (prohledaný prostor, poloha osob)
3.4.3	Hodnocení psa
Obecné	- Ovladatelnost - Intenzita / chuť najít - Pohyblivost, kondice a výdrž - Samostatnost, radost z práce, ochota k práci - Obtěžování nebo zranění figuranta - Celkový dojem

Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při udržení motivace, spolupráce pes-psovod
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce.
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí, kondice
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci
3.4.4	Značení
Obecné	Psovod musí vždy před nasazením psa k pachovým pracím sdělit rozhodčímu způsob označování nalezených osob. Při značení osoby je zakázána jakákoli podpora psovi ze strany psovoda a figuranta/kladeče stopy/kladeče trailu. Pokud k ní dojde, je značení hodnoceno 0 body. Psovod musí probíhající značení oznámit rozhodčímu a teprve na jeho pokyn se smí vydat ke psovi. Pes má nalezenou osobu značit samostatně, jasně a intenzívně až do příchodu psovoda. Po označení osoby psem je ponecháno na psovodovi, zda si psa z bezprostřední blízkosti osoby přivolá nebo si pro něj dojde a odvede ho cca 2 – 3 m od osoby a odloží ho. V sutinách se odvedení a odložení psa provádí pouze, pokud to dovolí terén. Pro úspěšné zakončení označení osoby musí psovod kontaktovat nalezenou osobu. Během jeho kontaktu musí pes setrvat klidně v příkázané poloze. Na pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu a se psem opustí místo značení. Chování psa u osoby zahrnuje v celkovém hodnocení 30% bodů.
3.4.4.1	Označování štěkotem
Druh zkoušky	F, FL, T, L, MT
Provedení cviku	Při vyštěkávání se pes zřetelně zaměřuje na ukrytou osobu nebo její pach a musí samostatně a nepřetržitě štěkat směrem k ukryté osobě, dokud k němu nepřijde psovod a na pokyn rozhodčího označování neukončí.
Opuštění místa značení	Pokud pes jedenkrát krátce opustí místo značení nalezené osoby, ale samostatně se k němu opět vrátí, pohybuje se hodnocení maximálně ve známce uspokojivě. Pokud pes odejde z místa nálezu opakovaně, je cvik hodnocen ve známce chybně. Nevrátí-li se samostatně k osobě zpátky, udělí se 0 bodů.
T	Při vyštěkávání v sutinách se pes zřetelně zaměřuje na ukrytou osobu nebo její pach a musí štěkat nepřetržitě směrem k ukryté osobě, dokud k němu nepřijde psovod a na pokyn rozhodčího označování neukončí. Pes se nesmí nalezených osob dotýkat. U zavřených úkrytů, do jejichž blízkosti se pes může dostat, musí štěkat směrem k výstupu pachu. Za chybné není považována snaha dostat se k ukrytým osobám.
Hodnocení cviku	- provedení - intenzita štěkání - setrvání na místě značení Pokud je značení vyvoláno psovodem a/nebo figurantem/kladečem stopy, je hodnoceno 0 body. Jakkékoli obtěžování nalezené osoby odpovídajícím způsobem snižuje bodové hodnocení.

3.4.4.2	Označování nálezkou
Druh zkoušky	F, FL, T
Provedení cviku	Pro tento způsob označování nalezených osob je pes vybaven zvláštním obojkem s připevněnou nálezkou. Při použití norské nálezky musí být před prací provedena kontrola, zda pes nálezku může volně vzít a zda je možno jí nechat spadnout. Obojek musí mít samovolňovací mechanismus, který ochrání psa před zraněním. Pes po nalezení osoby přinese nálezku k psovodovi. Předsednutí při odevzdání nálezky se nevyžaduje. Po odebrání nálezky a pokynu rozhodčího vede pes psovoda samostatně přímou cestou k ukryté osobě nebo k místu značení, přičemž s ním stále udržuje kontakt. Pes při tom může být připnutý na vodítko libovolné délky, max. 10 m. V sutinách není toto vodítko povoleno. Pokud pes dojde k osobě, musí u ní samostatně setrvat. Psovod k němu přistoupí, uvolní ho z vodítka a ukončí značení. Pro zakončení značení osoby psem je ponecháno na psovodovi, zda si psa z bezprostřední blízkosti osoby přivolá nebo si pro něj dojde a odvede ho cca 2 – 3 m od osoby a odloží ho. Pro správné zakončení označení osoby musí psovod kontaktovat nalezenou osobu. Během jeho kontaktu musí pes setrvat klidně v příkazané poloze. Na pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu a se psem opustí místo značení.
Hodnocení cviku	- provedení - uchopení nálezky - přinesení nálezky ke psovodovi bez jejího upuštění - přímý návrat k nalezené osobě po odevzdání nálezky Neklidné držení nálezky není chybné, za výrazné překusování se sníží odpovídajícím bodové hodnocení. Při posuzování udržení kontaktu psa se psovodem při vedení k osobě je třeba brát v potaz podmínky ovlivněné terénem. Není chybou, pokud v hustém terénu psovod psa krátkodobě zastaví, aby ho mohl dojít. V tomto případě je povolen krátký zvukový povel pro zastavení psa a pro další pokračování v chůzi. Pokud je značení vyvoláno psovodem a/nebo figurantem/kladečem stopy, je hodnoceno 0 body. Jakkékoli obtěžování nalezené osoby odpovídajícím snižuje bodové hodnocení.
3.4.4.3	Volné značení
Druh zkoušky	F, FL, T, MT
Provedení cviku	Při volném značení běhá pes nejrychlejší (přímou) cestou mezi psovodem a ukrytou osobou a vede tak psovoda k ukryté osobě, případně k místu značení. Pes nesmí být během celého značení upoután na vodítko. Toto chování musí pes vykazovat až do příchodu psovoda k nalezené osobě nebo místu značení. Mimoto musí pes u psovoda vykazovat jasný vzorec chování, díky kterému je jednoznačné, že pes označuje. Psovod oznámí vzorec chování rozhodčímu před začátkem pachové práce. Toto chování zahrnuje např.: - naskakování na psovoda nebo narážení do něj - štěkání na psovoda - oční kontakt mezi psem a psovodem

Hodnocení cviku	- provedení - přímé vedení psovoda k nalezené osobě Pokud je značení vyvoláno psovodem a/nebo figurantem/kladečem stopy, je hodnoceno 0 body. Jakkékoli obtěžování nalezené osoby odpovídajícím způsobem snižuje bodové hodnocení.
3.4.4.4	Označování polohou
Druh zkoušky	F, MT
Provedení cviku	F Při označování polohou musí pes setrvat u nalezeného předmětu nebo u nalezené osoby až do příchodu psovoda v pozici vleže, vsedě nebo ve stoje. Pes musí toto chování vykazovat takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že označuje. Pozici musí pes zaujmout okamžitě a u nalezené osoby se musí chovat klidně a neobtěžovat ji. MT Psovod musí značení psa jasně rozpoznat a nalezenou osobu přímo a jasně identifikovat. Nález osoby psovod oznámí rozhodčímu a teprve na jeho pokyn smí přistoupit ke psu. Předčasné oslovení osoby není dovoleno.
Hodnocení cviku	Psovod musí značení psa jasně rozpoznat a nalezenou osobu přímo a jasně identifikovat. Nález osoby psovod oznámí rozhodčímu a teprve na jeho pokyn smí přistoupit ke psu. Předčasné oslovení osoby není dovoleno.
3.4.4.5	Hrabání a dobývání se do úkrytu
Druh zkoušky	L
Provedení cviku	Při hrabání a dobývání se do úkrytu musí být pes jasně a až do příchodu psovoda orientován směrem k nalezené osobě. Hrabáním má pes dát jasně najevo snahu dostat se do úkrytu, současné štěkání není chybou. Pokud osoba zůstává v úkrytu, může být pes k dalšímu prohledání poslán přímo z místa prvního značení.
Hodnocení cviku	Hrabání musí být výrazné a intenzivní. Může být prováděno ve spojení se štěkáním.
3.4.4.6	Cvik označení osoby
Druh zkoušky	RH – FL A, B a RH – F V
Provedení cviku	Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání. Osoba zaujme pozici, aniž by ji pes při tom viděl. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho jedním zvukovým a/nebo posunkovým povelům směrem k viditelné, cca 20 m vzdálené, sedící nebo ležící osobě. Pes musí přímou cestou a okamžitě doběhnout k osobě a označit ji. Pes musí osobu označit samostatně, bez jakékoli pomoci psovoda, předem nahlášeným způsobem. Psovod nahlásí nález. Podle způsobu značení se na pokyn rozhodčího psovod buď vydá ke psu, nebo je psem doveden k nalezené osobě. Zakončení cviku (vyzvednutí psa/odvolání) je ponecháno na psovodovi. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Na pokyn rozhodčího si pak psovod z bezprostřední blízkosti místa značení psa odvolá nebo vyzvedne, a na jeden zvukový a/nebo posunkový povel ho uvede do základního postoje. Poté odloží psa

	ve vzdálenosti cca 3 m od osoby, jde k osobě a osloví jí. Na pokyn rozhodčího se vrátí ke psovi a zaujme s ním základní postoj. Pak následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či volným značením.
Hodnocení cviku	Pokud pes osobu neoznačí nebo od ní odejde bezprostředně po označení, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes k osobě neběží přímo nebo štěká váhavě, či neštěká vytrvale, ohodnotí se toto odpovídající bodovou srážkou.
Druh zkoušky	RH – T A, B a RH – L A, B
Provedení cviku	Prostor pro cvik označení se nachází mimo prohledávaný terén a musí být jasně rozpoznatelné. Úkryt je psovodovi ukázán. Cvik začíná ve vzdálenosti cca 10 m (značka na zemi) od místa, kde se v rouři s deklek nebo v zavřené bedně, případně ve sněhovém záhrabu nachází ukrytá osoba. Sněhová úkryt by měl být postaven tak, aby psovi bylo umožněno dostat se hrabáním do úkrytu. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho k úkrytu. Psovodovi je k vyslání psa povolen jeden zvukový a/nebo posunkový povel. U úkrytu musí pes předvést zachycení pachu. Jakmile začne nalezenou osobu značit, smí psovod na pokyn rozhodčího svoje stanoviště opustit a jít ke psovi. Pak psa odloží cca 3 m od místa nálezu. Pes se musí chovat klidně a v žádném případě nesmí svým chováním ztěžovat vyproštění figuranta. Psovod pomáhá při odkrývání osoby. Jakmile je vstup do úkrytu dostatečně velký, vrátí se psovod ke psu, uvolní ho z odložení a umožní mu kontakt s figurantem. Na pokyn rozhodčího opustí figurant úkryt. Na další pokyn rozhodčího zaujme psovod se psem základní postoj. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Pak následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či určitým vzorcem chování.
Hodnocení cviku	Pokud pes osobu neoznačí nebo od ní odejde bezprostředně po označení, je cvik hodnocen 0 body. Pokud pes k osobě neběží přímo, nebo štěká váhavě či neštěká vytrvale, ohodnotí se toto odpovídající bodovou srážkou.
4	Provedení a hodnocení práce na stopě
Druh zkoušky	RH F
Prostory pro pachové práce	Před zahájením práce si při účasti více startujících účastníci stopu losují. Na pokyn rozhodčího zaujme psovod základní postoj, podá rozhodčímu hlášení a oznámí mu způsob značení. Pes může pracovat na volno nebo na 10 m vodítku připoutaném k obojku nebo postroji. A, B - Označuje-li pes nálezku, musí mu být připnuta před začátkem práce. Rozhodčí seznámí psovoda s výchozím prostorem, za kterým se smí psovod volně pohybovat. Psovod svého psa odpoutá z vodítka a vyzve ho k vyhledání identifikačního předmětu.

Povolené způsoby značení	osoba – vyštěkání, nálezká, volné značení, označení polohou předměty – označení polohou, uchopením	
Identifikační předmět	1 dobře navěštřitelný předmět běžné potřeby, který se svojí barvou neodlišuje výrazně od barvy terénu a není pro psovoda viditelný.	
Předměty	Povoleny jsou dobře navěštřitelné předměty běžné potřeby z libovolného materiálu max. do velikosti sportovní boty, které se barvou výrazně neodlišují od terénu. Kladeč stopy odkládá předměty za chůze bez zastavení. Předměty nesmějí být pokládány vedle stopy, nýbrž do stopy. Kladeč musí umístění každého předmětu přesně zaznamenat do nákresu. Předměty jsou kromě toho označeny značkou nebo přesně popsány.	
Značení osob a předmětů	Označování polohou	Při označování polohou musí pes setrvat u nalezeného předmětu nebo u nalezené osoby až do příchodu psovoda v pozici vleže, vsedě nebo ve stoje. Pes musí toto chování vykazovat takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že označuje. Pozici musí pes zaujmout okamžitě a u nalezené osoby se musí chovat klidně a neobtěžovat ji.
	Uchopení	Při tomto způsobu značení musí pes bez váhání předmět uchopit Způsob chování 1: <u>Uchopení a aportování</u> Pes musí předmět okamžitě uchopit, přinést ho přímou cestou k psovodovi a s předmětem v tlamě předstoupit. Psovod smí poté psa opět nasadit na stopu buď v místě odevzdání, nebo v místě nalezení. Způsob chování 2: <u>Zvednutí a setrvání na místě</u> Při tomto způsobu musí si pes s předmětem v tlamě sednout, lehnout nebo zůstat stát v místě nalezení. Tyto dva způsoby chování je možno během stopy i kombinovat. Pes musí toto chování vykazovat takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že označuje.
Hodnocení označení předmětů	- Označení polohou - Uchopení předmětu - Přiněsení předmětu přímou cestou bez jeho upuštění Do hodnocení rozhodčí zahrne i zachycení stopy a její sledování. Mírné vybočení ze stopy není považováno za chybné, pokud pes dokáže samostatně sledovat její další průběh. Pes musí prokázat samostatnou a radostnou práci na stopě a pevné označování předmětů. Každý nenalezený předmět se hodnotí 0 body. Za nenalezený předmět je považován i předmět, který nebyl psem označen samostatně. Pokud si pes lehne v místě, kde se žádný předmět nenachází a psovod toto chování nenahlásí jako označení předmětu, a dá psovi pokyn k další práci, je toto zohledněno při hodnocení bodovou srážkou. Při chybném označení předmětu, které psovod potvrdí, následuje odpovídající bodová srážka v hodnotě bodů za 1 předmět.	
Označení kladeče	Pokud pes označí kladeče jiným než předem avizovaným způsobem, hodnotí se toto označení ve známce chybně. Pokud psovod nahlásí jako způsob označení vyštěkání, ale pes označí osobu jasně ale bez štěkání, hodnotí se označení ve známce chybně. Vyštěká-li pes osobu v nesprávném směru nebo jí krátce opustí, hodnotí se označení maximálně ve známce uspokojivě.	

Ukončení práce	Rozhodčí práci ukončí, pokud se psovod vzdálí více jak 10 m od stopy. Ve zvláště obtížném terénu může rozhodčí dovolit i větší vzdálenost. Práci může také ukončit, pokud je přesvědčen, že pes není schopen vlastními silami ve stopování pokračovat. Při ukončení práce opustí psovod se svým psem a rozhodčím nejkratší cestou terén. Cvičné dokončení není dovoleno.
Provedení V, A, B	Psovod následuje psa s odstupem 10 m, a to i při stopování na volno. Jakmile pes nalezne předmět, musí ho samostatně bez pomoci psovoda uchopit nebo přesvědčivě označit polohou. Pokud pes předmět označí, jde psovod k němu. Nalezený předmět psovod ohlásí zvednutím do výšky. Od nalezeného předmětu psovod pokračuje v další práci. Při vypracování má pes sledovat stopu kladeče, přičemž psovod ho následuje ve vzdálenosti 10 m. Rozhodčí sleduje dvojici v přiměřené vzdálenosti. Nesmí dvojici při práci rušit, ale musí volit takovou pozici, aby měl možnost korektního posouzení. Psovodovi je dovoleno práci na stopě kdykoli přerušit. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu. Psovodovi je dovoleno během práce na stopě očistit psovi hlavu, oči a nos, či mu dát napít. Práce na stopě končí označením kladeče stopy, odevzdáním nalezených předmětů a odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení. Rozhodčímu je umožněno na základě daných okolností prodloužit po posledním lomu časový limit pro vypracování stopy.
Provedení A, B	Stopa by měla vést co možná nejpřirozeněji a měla by se přizpůsobit různorodosti terénu. Může zahrnovat les, louku a pole, ale stejně tak i přechody cest či silnic. Mírné obloučky nejsou považovány za lomy, ty musejí být provedeny v jasně rozpoznatelném úhlu. Rozhodčímu předá přesný plán stopy se všemi potřebnými informacemi o jejím průběhu, jako je pořadí předmětů a nápadné body. Nákres s označením GPS polohy je žádaný. Kladeč jde při kladení stopy po celou dobu normálním krokem. Nesmí narušovat terén, ani se zastavovat. U stupně B musí být trasa stopy ztížena např. změnou terénu, příkopy předchody cest a/nebo silnic.
Výchozí prostor	Ve výchozím prostoru se nachází identifikační předmět kladeče na ploše 20 m x 20 m (stupeň B - 30 m x 30 m), položený tak, aby nebyl viditelný. Základní linie tohoto prostoru je označená zleva a zprava. Kladeč vstoupí z pravé nebo levé boční strany do výchozího prostoru, ve kterém zanechá identifikační předmět, jenž značí vlastní nášlap (začátek stopy). Po krátkém setrvání se kladeč vydá normálním tempem požadovaným směrem. Psovod svého psa odpoutá z vodítka a vyšle ho ze základní linie k vyhledání identifikačního předmětu. Pes musí identifikační předmět vyhledat do 3 minut, přičemž ho psovod smí bez překročení základní linie podporovat zvukovými a/nebo posunkovými povely. Po nalezení identifikačního předmětu si případně psovod psa připoutá a nasadí ho k vypracování stopy. Pokud pes identifikační předmět nenalezne, avšak zcela jasně zachytí stopu, může ho psovod povelom zastavit a připoutat si ho, nebo při stopování na volno ho po informování rozhodčího samostatně následovat. Pokud pes během časového limitu pro prohledání výchozího prostoru (3 minuty) stopu nezachytí, může ve snaze o vyhledání v rámci časového limitu pro vypracování stopy pokračovat. V tomto případě smí psovod během práce vstupovat do výchozího prostoru.

	Je-li překročen časový limit pro vyhledání identifikačního předmětu a zachycení začátku stopy, hodnotí se tato část 0 body. Pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes odmítá pracovat nebo není schopen tento úkol splnit, může práci ukončit.		
Konec stopy A, B	Kladeč musí zaujmout své místo na konci stopy vsedě nebo vleže před uvedením psa na stopu.		
Hodnocení A, B	- práce při vyhledání identifikačního předmětu a jeho označení - zachycení a sledování stopy - nalezení předmětů dle jejich pořadí - samostatné označení kladeče na konci stopy - Při nenalezení kladeče na konci stopy nemůže být zkouška považována za splněnou, v tomto případě je možno udělit max. 139 bodů - Je-li označení osoby na konci stopy nebo předmětů na stopě vyvoláno psovodem, je hodnoceno 0 body. - Překročení časového limitu při práci ve výchozím prostoru je hodnoceno 0 body za vyhledání identifikačního předmětu a zachycení stopy - Pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes není schopen vlastními silami ve stopování pokračovat, může práci kdykoli ukončit.		
4.1	RH – F V	Stopa stupeň V	100 bodů max.
Bodové hodnocení	Sledování stopy (stopa vlastní) 50 bodů Předměty, 3 x 10 bodů 30 bodů Cvik označení osoby 20 bodů		
Předpoklady pro provedení	<i>Vlastní stopa</i> 400 kroků normální chůzí, dva pravoúhlé lomy, 3 předměty psovoda Začátek stopy je označen štítkem, který ukazuje do směru stopy. Po krátkém setrvání na začátku vyjde psovod normálním krokem v určeném směru. Při kladení stopy nesmí šoupat nohama nebo jinak narušovat terén a nesmí se zastavovat. Předměty nesmějí být pokládány vedle stopy, nýbrž do stopy. <i>Stáří stopy</i> 20 minut <i>Časový limit</i> max. 15 minut <i>Cvik označení osoby</i> Po ukončení stopy se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede.		
Cvik označení osoby	Osoba zaujme pozici na určeném místě, aniž by ji pes při tom viděl. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho jedním zvukovým a/nebo posunkovým povelům směrem k viditelné, cca 20 m vzdálené, sedící nebo ležící osobě. Pes musí přímou cestou a okamžitě doběhnout k osobě a označit ji. Pes musí osobu označit samostatně, bez jakékoli pomoci psovoda, předem nahlášeným způsobem. Psovod nahlásí nález. Podle způsobu značení se na pokyn rozhodčího psovod buď vydá ke psovi, nebo je psem doveden k nalezené osobě. Zakončení cviku (vyzvednutí psa/odvolání) je ponecháno na psovodovi. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Na pokyn rozhodčího si pak psovod z bezprostřední blízkosti místa značení psa odvolá nebo vyzvedne, a na jeden zvukový a/nebo posunkový povel ho uvede do základního postoje.		

	Poté odloží psa ve vzdálenosti cca 3 m od osoby, jde k osobě a osloví jí. Na pokyn rozhodčího se vrátí ke psovi a zaujme s ním základní postoj. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či volným značením.		
4.2	RH - F A	Stopa stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	1 identifikační předmět Vyhledání identifikačního předmětu Zachycení stopy Sledování stopy Předměty Osoba		10 bodů 10 bodů 10 bodů 70 bodů 5 x 8 bodů - nalezení osoby - označení osoby
Předpoklady pro provedení	Cizí stopa Stáří stopy Časový limit	1000 kroků, 4 pravoúhlé nebo tupé lomy 60 minut max. 20 minut pro vypracování (včetně vyhledání ID předmětu)	
4.3	RH - F B	Stopa stupeň B	200 bodů max.
Bodové hodnocení	1 identifikační předmět Vyhledání identifikačního předmětu Zachycení stopy Sledování stopy Předměty Osoba		10 bodů 10 bodů 10 bodů 70 bodů 8 x 5 bodů - nalezení osoby - označení osoby
Předpoklady pro provedení	Cizí stopa Stáří stopy Časový limit	2000 kroků, 8 ostrých, pravoúhlých nebo tupých lomů 120 minut max. 45 minut pro vypracování (včetně vyhledání ID předmětu)	
5	Provedení a hodnocení plošného vyhledání		
Všeobecná ustanovení	Psovod se při práci v ploše pohybuje normálním krokem, běhání není dovoleno. Psovod obdrží detailní náčrt terénu s jasně rozpoznatelnými hranicemi. Poté si zvolí taktiku. Terén nesmí obcházet ani se pohybovat po jeho hranici, během hledání musí udržovat minimální vzdálenost od hranice terénu 30 m. Pes má terén prohledávat výpady do obou stran dle pokynů psovoda.		
Figuranti	Oblečení figurantů se nesmí barvou výrazněji odlišovat od terénu, zvláště zakázány jsou odrazové nebo křiklavé barvy. Figuranti zaujímají pozice dle pokynů rozhodčího. Vzdálenost mezi jednotlivými figuranty musí být min. 20 m. V úkrytu se figuranti chovají dle instrukcí rozhodčího. Musejí sedět nebo ležet. Figuranti musejí být na určených místech 10 min před zahájením práce psa. Psovi by měl být umožněn vizuální i fyzický kontakt s figuranty. Figuranti nesmějí být úplně zabalení do plachty, deky apod., musí mít volný minimálně obličej. Po svém nalezení musí figurant na pokyn rozhodčího úkryt opustit. Odstraněna musí být i jeho podložka.		

	Místa uložení figurantů mohou být měněna po každém psovi. Použité úkryty lze použít i opakovaně.		
Taktika	Pokud psovod nalezne osobu sám, ale nechá psa bez jeho ovlivňování dále pracovat, a ten tuto osobu správně označí, nemá to vliv na celkové hodnocení. Před nasazením psa musí psovod rozhodčímu oznámit, zda se po nález osobu vrátí se psem k místu, kde byl, když pes začal značit, nebo zda psa vyšle k dalšímu hledání přímo od osoby. Tuto taktiku je možno kdykoli změnit.		
5.1	RH – FL V	Plocha stupeň V	100 bodů max.
Bodové hodnocení	Způsob práce při hledání 30 bodů Označení osoby 70 bodů		
Prohledávaný prostor	5.000 m² otevřený a zarostlý terén Úkryty musejí být zvoleny tak, aby pes mohl mít s figurantem zrakový i fyzický kontakt.		
Hledané osoby	1		
Časový limit	max. 10 minut		
Hodnocení	Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou. První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů. Při hodnocení psovoda se klade důraz na týmovou spolupráci.		
5.2	RH – FL A	Plocha stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Cvik označení osoby 20 bodů Ovladatelnost 15 bodů Intenzita práce 15 bodů Pohyblivost 10 bodů Samostatnost 10 bodů Taktika a týmová práce 10 bodů Označení osob: 2 osoby, za každou max. 60 bodů 120 bodů		
Prohledávaný prostor	20.000 – 25.000 m² otevřený a zarostlý terén Psovi by měl být umožněn s nalezenými osobami zrakový a fyzický kontakt. Nejméně 15 minut před započítáním práce prvního psa projde terénem křížem krážem několik osob se zkušebním psem.		
Hledané osoby	2		
Časový limit	max. 20 minut		

Cvik označení osoby	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání. Osoba zaujme pozici na určeném místě, aniž by ji pes při tom viděl. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho jedním zvukovým a/nebo posunkovým povelům směrem k viditelné, cca 20 m vzdálené, sedící nebo ležící osobě. Pes musí přímou cestou a okamžitě doběhnout k osobě a označit ji. Pes musí osobu označit samostatně, bez jakékoli pomoci psovoda, předem nahlášeným způsobem. Psovod nahlásí nález. Podle způsobu značení se na pokyn rozhodčího psovod buď vydá ke psovi, nebo je psem doveden k nalezené osobě. Zakončení cviku (vyzvednutí psa/odvolání) je ponecháno na psovodovi. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Na pokyn rozhodčího si pak psovod z bezprostřední blízkosti místa značení psa odvolá nebo vyzvedne, a na jeden zvukový a/nebo posunkový povel ho uvede do základního postoje. Poté odloží psa ve vzdálenosti cca 3 m od osoby, jde k osobě a osloví ji. Na pokyn rozhodčího se vrátí ke psovi a zaujme s ním základní postoj. Poté následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezkou či volným značením.														
Provedení	Taktika: Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který ji musí před započatím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit dále. Na pokyn rozhodčího psovod nasadí psa na místě v souladu se svou taktikou. Když se pes dostatečně vzdálí od psovoda, dá rozhodčí psovodovi svolení k opuštění výchozího bodu. Pes musí dle povelů psovoda prohledávat terén hlubokými průniky do obou směrů. Za předpokladu, že psovod nahlásí rozhodčímu změnu taktiky, může psa vyslat k další práci přímo od nalezené osoby. V opačném případě se musí i se psem vrátit na výchozí bod. Psovod musí nahlásit rozhodčímu probíhající značení a až na jeho pokyn smí jít za psem. Pachová práce končí odhlášením se rozhodčímu, který psovodovi sdělí své hodnocení.														
Hodnocení	Systematické prohledávání terénu První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení jedné z osob nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.														
5.3	RH – FL B Plocha stupeň B 200 bodů max.														
Bodové hodnocení	<table> <tr> <td>Cvik označení osoby</td> <td>10 bodů</td> </tr> <tr> <td>Ovladatelnost</td> <td>15 bodů</td> </tr> <tr> <td>Intenzita práce</td> <td>15 bodů</td> </tr> <tr> <td>Pohyblivost</td> <td>10 bodů</td> </tr> <tr> <td>Samostatnost</td> <td>10 bodů</td> </tr> <tr> <td>Taktika a týmová práce</td> <td>20 bodů</td> </tr> <tr> <td>Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů</td> <td>120 bodů</td> </tr> </table>	Cvik označení osoby	10 bodů	Ovladatelnost	15 bodů	Intenzita práce	15 bodů	Pohyblivost	10 bodů	Samostatnost	10 bodů	Taktika a týmová práce	20 bodů	Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů	120 bodů
Cvik označení osoby	10 bodů														
Ovladatelnost	15 bodů														
Intenzita práce	15 bodů														
Pohyblivost	10 bodů														
Samostatnost	10 bodů														
Taktika a týmová práce	20 bodů														
Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů	120 bodů														
Prohledávaný prostor	40.000 m², (100 x 400 m), s označenými hranicemi a označenou středovou linií. Min. z 50% zarostlý, nepřehledný terén, může obsahovat i budovy. Psovi by měl být umožněn zrakový a/nebo fyzický kontakt, povoleny jsou ale i úkryty, které nejsou pro psa zjevné a dosažitelné, ale jsou typické pro druh prohledávaného terénu, např. posedy. Úkryty až do výšky 3 m jsou povoleny.														

	Výškové úkryty musejí být vzdálené minimálně 20 m od okraje terénu a při jejich použití musí být brán zřetel na proudění větru. Min. 15 minut před započítáním práce prvního psa projde terénem křížem krážem několik osob se zkušebním psem.
Hledané osoby	3
Časový limit	max. 30 minut
Cvik označení osob	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání. Osoba zaujme pozici na určeném místě, aniž by ji pes při tom viděl. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho jedním zvukovým a/nebo posunkovým povelům směrem k viditelné, cca 20 m vzdálené, sedící nebo ležící osobě. Pes musí přímou cestou a okamžitě doběhnout k osobě a označit ji. Pes musí osobu označit samostatně, bez jakékoli pomoci psovoda, předem nahlášeným způsobem. Psovod nahlásí nález. Podle způsobu značení se na pokyn rozhodčího psovod buď vydá ke psovi, nebo je psem doveden k nalezené osobě. Zakončení cviku (vyzvednutí psa/odvolání) je ponecháno na psovodovi. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Na pokyn rozhodčího si pak psovod z bezprostřední blízkosti místa značení psa odvolá nebo vyzvedne, a na jeden zvukový a /nebo posunkový povel ho uvede do základního postoje. Poté odloží psa ve vzdálenosti cca 3 m od osoby, jde k osobě a osloví ji. Na pokyn rozhodčího se vrátí ke psovi a zaujme s ním základní postoj. Poté následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezkou či volným značením.
Provedení	Po provedení cviku označení osoby se psovod odebere na startovní pozici a rozhodčí mu popíše situaci. Na pokyn rozhodčího zahájí psovod práci. Pes musí dle povelů psovoda prohledávat terén po obou stranách středové linie hlubokými průniky. Psovod se smí pohybovat pouze po středové linii – to neplatí v případě značení psa. Příležitostné vybíhání psa opačným směrem než je směr vyhledávání není chybné. Po nalezení a označení osoby se psovod se psem musí vrátit zpět na středovou linii a odtud pokračovat v dalším prohledávání. Zpětné prohledávání terénu po dosažení jeho konce není dovoleno. Pokud nejsou nalezeny všechny osoby, je psovodovi dovoleno v rámci časového limitu vyslat psa v opačném směru. Pachová práce končí odhlášením se rozhodčímu, který psovodovi sdělí své hodnocení.
Hodnocení	Systematické prohledávání terénu První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení jedné z osob nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

6	Provedení a hodnocení sutinového vyhledání
Všeobecná ustanovení	Prohledávaný prostor musí být opticky ohraničený, nebo jeho hranice musí být jasně označeny. Pořadatel musí po dohodě s rozhodčím připravit úkryty tak, aby byly dodrženy bezpečnostní předpisy. Figuranti musí být založeni do úkrytů min. 10 minut před nasazením psa. Figuranti nesmějí být v úkrytech hermeticky uzavřeni. Zvláštní zřetel je třeba brát na výskyt jedovatých plynů. Ukryté osoby musejí být minimálně 10 m od sebe a úkryty je třeba volit tak, aby bylo psovi umožněno jasně diferencované značení. Úkryty lze používat i opakovaně. Použité neobsazené úkryty zůstávají otevřené, aby se předešlo falešným značením. U stupně zkoušek A a B nesmí mít pes s hledanou osobou žádný optický ani fyzický kontakt, úkryty musí být co nejméně nápadné. U stupně A a B může psovod po nalezení osoby vyslat svého psa jednorázově k dalšímu hledání od místa nálezu nebo z okraje terénu. Poté musí sutinu opustit. V případě nevyprošťování již nalezených osob není chybou opětovné označení. Pokud k tomu dojde, může si psovod pro psa dojít a k dalšímu hledání ho vyslat z okraje prohledávaného terénu.
Taktika	Psovodovi je dovoleno si před zveřejněním taktiky a nasazením psa prohledávaný prostor z okraje sutiny krátce prohlédnout. Po tuto dobu musí pes buď navolno nebo uvázan setrvat na určeném místě. Poté sdělí psovod rozhodčímu místo nasazení psa. Pes pracuje bez obojku a dečky (výjimkou je pouze nálezka). Pes musí terén prohledávat dle pokynů psovoda. Psovod se smí pohybovat pouze v určeném prostoru, následovat psa do sutiny smí jen na pokyn rozhodčího.
Hodnocení	Pohyblivost: Pohyb po sutině, způsob pohybu, řešení obtížností terénu, kondice
6.1	RH – T V Sutiny stupeň V 100 bodů max.
Bodové hodnocení	Způsob práce při hledání 30 bodů Označení osoby 70 bodů
Prohledávaný prostor	Sutiniště o rozloze min. 400 – 600 m², v jedné úrovni. Prostor může být složen z různého stavebního materiálu. Terén by měl být pro psovoda přehledný.
Hledané osoby	1 osoba v úkrytu
Časový limit	max. 10 minut
Provedení	Psovod může vstupovat do sutiny za psem až na pokyn rozhodčího. To je mu umožněno v případě, že se pes od psovoda dostatečně vzdálí.
Hodnocení	První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů. Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou.

6.2	RH – T A	Sutiny stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Cvik označení osoby 20 bodů Ovladatelnost 10 bodů Intenzita práce 20 bodů Pohyblivost 10 bodů Samostatnost 10 bodů Taktika a týmová práce 10 bodů Označení osob: 2 osoby, za každou 60 bodů 120 bodů		
Prohledávaný prostor	Sutiniště o ploše min. 800 – 1.000 m² , terén může být složen z různých stavebních materiálů, v jedné či několika úrovních. Prohledávání jen prázdné budovy není povoleno, avšak do prohledávaného prostoru mohou být zahrnuty jednotlivé místnosti. Součástí prohledávaného terénu stupně A zkoušky musí být temné nebo duté prostory, hloubkové úkryty s hloubkou zasypu cca. 1 m. Psovod obdrží popis situace formou nákresu. Nejméně 15 minut před zahájením práce prvního psa projde terénem několik osob se psem, bezprostředně před zahájením práce a během ní se pohybuje terénem několik. Terén by měl být pro psovoda přehledný. Rušivé vlivy: Kouř, zvuky motorů, údery kladiv, bubny, atd.		
Hledané osoby	2 ukryté osoby		
Časový limit	max. 20 minut		
Cvik označení osoby	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání a místo značení musí být jasně rozpoznatelné. Úkryt je psovodovi ukázán. Práce začíná na označeném místě 10 m od úkrytu (roura s poklopem nebo zavřená bedna). Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho k úkrytu. Psovodovi je k vyslání psa povolen jeden zvukový a/nebo posunkový povel. U úkrytu musí pes po zachycení pachu začít osobu značit. Jakmile začne nalezenou osobu značit, smí psovod na pokyn rozhodčího svoje stanoviště opustit a jít ke psovi. Zakončení cviku (odvolání z bezprostřední blízkosti / vyzvednutí) je ponecháno na psovodovi. Pak psa odloží cca 3 m od místa nálezu. Pes se musí chovat klidně a v žádném případě nesmí svým chováním ztěžovat vyproštění figuranta. Psovod pomáhá při odkrývání osoby. Jakmile je vstup do úkrytu dostatečně velký, vrátí se psovod ke psu, uvolní ho z odložení a umožní mu kontakt s figurantem. Na pokyn rozhodčího opustí figurant úkryt. Na další pokyn rozhodčího zaujme pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel základní postoj. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Pak následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či určitým vzorcem chování. Po cviku označení osoby se psovod odebere na startovní pozici, kde mu rozhodčí popíše situaci.		
Provedení	Po nalezení osoby pokračuje psovod na pokyn rozhodčího v práci. Psa smí vyslat jednorázově k dalšímu hledání z místa, kde se právě nachází.		
Hodnocení	První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.		

6.3	RH – T B	Sutiny stupeň B	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Cvik označení osoby 20 bodů Ovladatelnost 10 bodů Intenzita práce 20 bodů Pohyblivost 10 bodů Samostatnost 10 bodů Taktika a týmová práce 10 bodů Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů 120 bodů		
Prohledávaný prostor	Sutiniště o rozloze min. 1.200 – 1.500 m ² , může být složen z různých stavebních materiálů, v jedné či několika úrovních. Prohledávání jen prázdné budovy není povoleno, avšak do prohledávaného prostoru mohou být zahrnuty jednotlivé místnosti. Součástí prohledávaného terénu stupně B zkoušky musí být nejméně 6 úkrytů, z toho nejméně 2 v temných místnostech nebo dutých prostorech, nejméně 2 hloubkové úkryty s hloubkou zasypu cca. 2 m nebo nejméně 2 výškové úkryty v maximální výšce 2 m. Prohledávaný terén musí obsahovat nejméně 2 z těchto možností. U výškových úkrytů je třeba zohlednit povětrnostní podmínky. Min. 15 minut před zahájením práce prvního psa projde terénem několik osob se psem, bezprostředně před zahájením práce a během ní se pohybuje terénem několik osob. Rušivé vlivy: Po dohodě s rozhodčím - kouř, zvuky motorů, údery kladiv, bubny, atd.		
Hledané osoby	3 ukryté osoby		
Časový limit	max. 30 minut		
Cvik označení osoby	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání a místo značení musí být jasně rozpoznatelné. Úkryt je psovodovi ukázán. Práce začíná na označeném místě 10 m od úkrytu (roura s poklopem nebo zavřená bedna). Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho k úkrytu. Psovodovi je k vyslání psa povolen jeden zvukový a/nebo posunkový povel. U úkrytu musí pes po zachycení pachu začít osobu značit. Jakmile začne nalezenou osobu značit, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit své stanoviště a jít ke psu. Zakončení cviku (odvolání z bezprostřední blízkosti / vyzvednutí) je ponecháno na psovodovi. Pak psa odloží cca 3 m od místa nálezu. Pes se musí chovat klidně a v žádném případě nesmí svým chováním ztěžovat vyproštění figuranta. Psovod pomáhá při odkrývání osoby. Jakmile je vstup do úkrytu dostatečně velký, vrátí se psovod ke psu, uvolní ho z odložení a umožní mu kontakt s figurantem. Na pokyn rozhodčího opustí figurant úkryt. Na další pokyn rozhodčího zaujme pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel základní postoj. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Pak následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či určitým vzorcem chování.		
Provedení	U stupně zkoušek A a B nesmí mít pes s nalezenou osobou žádný optický ani fyzický kontakt. Úkryty musí být co nejméně nápadné. Po nalezení osoby pokračuje psovod na pokyn rozhodčího v práci. Psa smí jednorázeově vyslat k dalšímu hledání z místa, kde se právě nachází.		

Hodnocení	První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.		
7	Provedení a hodnocení lavinového vyhledání		
Všeobecná ustanovení	Při stavbě sněhových úkrytů je nutno dodržovat bezpečnostní opatření. Sněhové pole může být buď celé nebo částečně uválené a / nebo pokryté stopami lyží. Pro lepší přehled prohledávaného prostoru musí být vyznačen vlajkami. Úkryty lze používat i opakovaně, použité neobsazené úkryty zůstávají otevřené. Úkryté osoby se bezprostředně před zahrabáním úkrytů nesmějí podílet na jejich přípravě. U stupně zkoušek A a B nesmí mít pes s hledanou osobou žádný optický ani fyzický kontakt, úkryty musí být co nejméně nápadné.		
Práce s lavinovým vyhledávačem stupeň A a B	• 1 lavinový vyhledávač jako vysílač • 1 lavinový vyhledávač jako přijímač Při přihlašování na akci je psovod povinen informovat organizátora, zda použije při práci svůj přístroj nebo přístroj pořadatele. Lavinový vyhledávač zahrabáný ve sněhu na jasně označeném prostoru 20 x 20 m. Výška sněhové pokrývky: stupeň A: 30 cm, stupeň B: 50 cm Psovod musí během 5 minut nalézt, vyhrabat a předat rozhodčímu lavinový vyhledávač. Taktika vyhledávání je zcela ponechána na psovodovi. Při překročení časového limitu je cvik hodnocen 0 body.		
Provedení	Pes musí určený prostor systematicky prohledat dle pokynů psovoda. Psovod smí výchozí bod opustit teprve když se pes vzdálí nejméně 30 metrů od psovoda nebo pokud značí osobu, případně na pokyn rozhodčího. Práce končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.		
Označení A, B	Po nahlášení značení psovod na pokyn rozhodčího dojde k místu nálezu, ukončí značení a označí místo. Pokračovat v další práci smí na pokyn rozhodčího, aniž by vyčkal vyproštění osoby.		
7.1	RH – L V	Laviny stupeň V	100 bodů max.
Bodové hodnocení	Způsob práce při hledání Označení osoby		30 bodů 70 bodů
Prohledávaný prostor	Sněhové pole o rozloze min. 5.000 m² s nejméně 3 záhraby. Vchod do sněhového záhrabu musí být uzavřen sněhovými bloky tak volně, aby se pes hrabáním mohl dostat k osobě. Je třeba dbát toho, aby záhraby vypadaly nenápadně.		
Hledané osoby	1 osoba. Figurant musí zaujmout svou polohu v záhrabu min. 10 minut před nasazením psa a během jeho práce se musí chovat klidně.		
Časový limit	max. 10 minut		
Provedení	Psovod se může pohybovat na sněžnicích nebo na ski-alpinistických lyžích. Psovod se dostaví na startovní bod a zde ho rozhodčí seznámí se situací. Pes má prohledávat určený prostor systematicky dle pokynů psovoda. Teprve když se pes vzdálí dále než 30 m od psovoda a/nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod.		

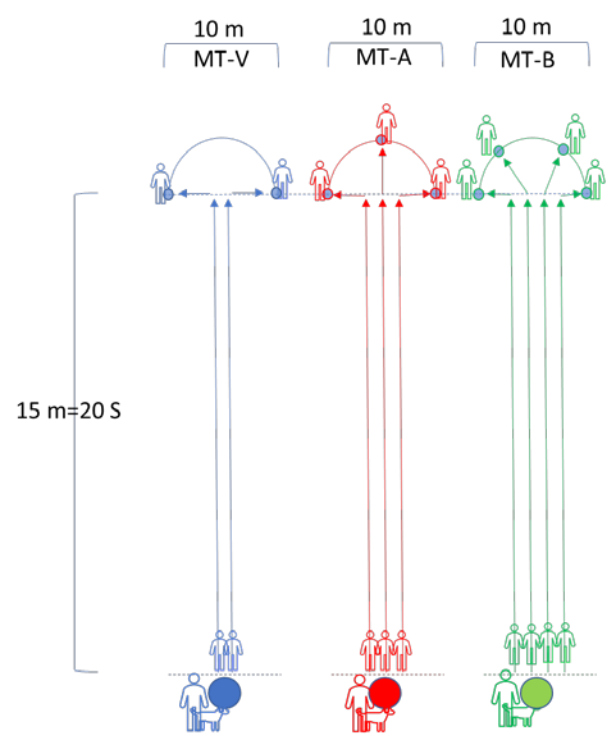
	Rozhodnutí o možnosti vstupovat do prohledávaného terénu je ponecháno na rozhodčím.		
Označení	Pes smí k hledané osobě proniknout. Následně je osoba na pokyn rozhodčího psovodem vyproštěna. Místo nálezu psovod označí.		
Hodnocení	- Systematické prohledání prostoru - Intenzivní hrabání a dobývání se do úkrytu První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů. Za falešné označení může rozhodčí označit pouze takové, jestliže pes neměl možnost zachytit pach osoby díky místní povětrnostní situaci nebo místní termice. Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou.		
7.2	RH – L A	Laviny stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Cvik označení osoby20 bodů Práce s lavinovým vyhledávačem10 bodů Ovladatelnost10 bodů Intenzita práce10 bodů Pohyblivost10 bodů Samostatnost10 bodů Taktika a týmová práce10 bodů Označení osob: 2 osoby, za každou 60 bodů120 bodů		
Prohledávaný prostor	Sněhová plocha 8.000 m² s minimálně 5 záhraby. Úkryty musí být postaveny ze sněhových bloků, aby bylo psovi znemožněno dostat se k ukryté osobě. Bezprostředně před začátkem vyhledávání a během práce psa projdou prohledávaný prostor křížem krážem na lyžích nebo bez lyží nejméně 3 osoby.		
Ukryté osoby	2 osoby, zahrabány ve sněhu v hloubce 80 cm. Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 20 minut před uvedením psa a během jeho práce se musejí chovat klidně. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení.		
Časový limit	max. 15 minut Po dobu vyprošťování první osoby se zastaví měření času.		
Cvik označení osoby	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání a místo značení musí být jasně rozpoznatelné. Úkryt je psovodovi ukázán. Práce začíná na označeném místě 10 m od místa, kde se v záhrabu nachází ukrytá osoba. Záhrab je zakryt sněhovými bloky tak, aby bylo psovi umožněno dostat se hrabáním k figurantovi. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho k úkrytu. Psovodovi je k vyslání psa povolen jeden zvukový a/nebo posunkový povel. U úkrytu musí pes po zachycení pachu začít osobu značit. Jakmile začne nalezenou osobu značit, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit své stanoviště a jít ke psovi. Zakončení cviku (odvolání z bezprostřední blízkosti / vyzvednutí) je ponecháno na psovodovi. Pak psa odloží cca 3 m od místa nálezu. Pes se musí chovat klidně a v žádném případě nesmí svým chováním ztěžovat vyproštění figuranta. Psovod pomáhá při odkrývání osoby. Jakmile je vstup do úkrytu dostatečně velký, vrátí se psovod ke psu, uvolní ho z odložení a umožní mu opětovný kontakt s figurantem. Na pokyn rozhodčího opustí		

	figurant úkryt. Na další pokyn rozhodčího zaujme pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel základní postoj. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Pak následuje další část pachové práce. Obdobně se cvik provádí i při značení nálezku či určitým vzorcem chování.																
Provedení	Psovod se během práce pohybuje na ski-alpinistických lyžích nebo sněžnicích. Psovod se dostaví na startovní bod a zde ho rozhodčí seznámí se situací. Psovod nasadí psa k vyhledávání v místě odpovídajícím jeho taktice. Teprve když se pes vzdálí nejméně 30 metrů od psovoda a/nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod. Rozhodnutí o možnosti vstupovat do prohledávaného terénu je ponecháno na rozhodčího. Psovod může pokračovat v práci na pokyn rozhodčího, aniž by vyčkal úplného vyproštění osoby.																
Hodnocení	První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.																
7.3	RH – L B Laviny stupeň B 200 bodů max.																
Bodové hodnocení	<table> <tr> <td>Cvik označení osoby</td><td>20 bodů</td></tr> <tr> <td>Práce s lavinovým vyhledávačem</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Ovladatelnost</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Intenzita práce</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Pohyblivost</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Samostatnost</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Taktika a týmová práce</td><td>10 bodů</td></tr> <tr> <td>Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů</td><td>120 bodů</td></tr> </table>	Cvik označení osoby	20 bodů	Práce s lavinovým vyhledávačem	10 bodů	Ovladatelnost	10 bodů	Intenzita práce	10 bodů	Pohyblivost	10 bodů	Samostatnost	10 bodů	Taktika a týmová práce	10 bodů	Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů	120 bodů
Cvik označení osoby	20 bodů																
Práce s lavinovým vyhledávačem	10 bodů																
Ovladatelnost	10 bodů																
Intenzita práce	10 bodů																
Pohyblivost	10 bodů																
Samostatnost	10 bodů																
Taktika a týmová práce	10 bodů																
Označení osob: 3 osoby, za každou 40 bodů	120 bodů																
Prohledávaný prostor	Sněhová plocha 12.000 m² s minimálně 5 záhraby. Úkryty musí být postaveny ze sněhových bloků tak, aby bylo psovi znemožněno dostat se k ukryté osobě. Do 15 min. před začátkem vyhledávání projdou prohledávaný prostor křížem krážem na lyžích nebo bez lyží nejméně 3 osoby se zkušebním psem. Bezprostředně před nasazením psa a během jeho práce se prohledávaným terénem pohybují minimálně 3 osoby na lyžích																
Ukryté osoby	3 osoby, zahrabány ve sněhu v hloubce 120 cm Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 20 minut před uvedením psa a během jeho práce se musejí chovat klidně. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení.																
Časový limit	max. 25 minut																
Cvik označení osoby	Na vyzvání se psovod se psem na vodítku v základním postoji nahlásí rozhodčímu a oznámí mu způsob značení osoby. Dle pokynů rozhodčího pak cvik provede. Cvik se provádí mimo terén určený k prohledávání a místo značení musí být jasně rozpoznatelné. Úkryt je psovodovi ukázán. Práce začíná na označeném místě 10 m od místa, kde se v záhrabu nachází ukrytá osoba. Záhrab je zakryt sněhovými bloky tak, aby bylo psovi umožněno dostat se hrabáním k figurantovi. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k prohledávání a vyšle ho k úkrytu.																

	Psovodovi je k vyslání psa povolen jeden zvukový a/nebo posunkový povel. U úkrytu musí pes po zachycení pachu začít osobu značit. Jakmile začne nalezenou osobu značit, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit své stanoviště a jít ke psovi. Zakončení cviku (odvolání z bezprostřední blízkosti / vyzvednutí) je ponecháno na psovodovi. Pak psa odloží cca 3 m od místa nálezu. Pes se musí chovat klidně a v žádném případě nesmí svým chováním ztěžovat vyproštění figuranta. Psovod pomáhá při odkrývání osoby. Jakmile je vstup do úkrytu dostatečně velký, vrátí se psovod ke psu, uvolní ho z odložení a umožní mu opětovný kontakt s figurantem. Na pokyn rozhodčího opustí figurant úkryt. Na další pokyn rozhodčího zaujme pes na jeden zvukový a/nebo posunkový povel základní postoj. Při označování štěkáním by doba značení měla trvat cca 15 sekund. Pak následuje další část.
Provedení	Psovod se během práce pohybuje na ski-alpinistických lyžích nebo sněžnicích. Psovod nasadí psa k vyhledávání v místě odpovídajícím jeho taktice. Teprve když se pes vzdálí nejméně 30 metrů od psovoda a/nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod. Rozhodnutí o možnosti vstupovat do prohledávaného terénu je ponecháno na rozhodčím.
Hodnocení	První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů. Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.
8	Provedení a hodnocení práce při mantrailingu
Všeobecná ustanovení	U všech stupňů zkoušky se před začátkem práce losuje pořadí nasazení jednotlivých týmů.
Obecně	Jako prostor pro zkoušku smí být použit jakýkoli terén. Výběr terénu provádí vedoucí zkoušek. Trail je třeba kompletně zaznamenat do GPS nebo mapových podkladů. Pro každého psa musí být položen trail v jiném prostoru. Průběh trailu musí být co nejpřirozenější, musí být přizpůsoben terénu a respektovat jeho změny. Terén může zahrnovat např. lesy, louky, pole i málo frekventované městské oblasti a křížit cesty i ulice. Během doby od položení do vypracování trailu musí být zajištěno, aby byla stopa minimálně v obydlených oblastech křížena cizími osobami. Nedojde-li k tomu samovolně, učiní se tak na pokyn rozhodčího. Z cílového místa trailu je kladeč transportován vozidlem a před začátkem práce psa musí být vozidlem na toto místo opět vrácen. Vozidlo vezoucí kladeče nesmí překřížit stopu. Kladeč se nesmí v prostoru pro trail pohybovat 14 dní před zkouškou. Kladeč klade trail po určené trati dle pokynů pěšky, normálním krokem běžnou rychlostí, z pevně daného výchozího bodu. Začátek trailu se nachází u nápadného bodu (vozidlo, autobusová zastávka, lavička, před nějakou budovou, křižovatka apod.) Po krátkém setrvání na výchozím bodě se kladeč vydá normálním krokem do předem učeného směru. Rozhodčímu/vedoucímu zkoušek musí předložit přesný náčrt trailu se všemi důležitými informacemi o průběhu trailu, jako jsou např. výrazné body, a průběh trailu musí být zaznamenán do GPS přístroje. Kladeč trailu může být psovodovi předem známý, ale nesmí to být jeho rodinný příslušník.

	Po položení trailu se kladeč nesmí k trase trailu přiblížit na vzdálenost menší než 2,5 km. Kladeč u sebe nesmí mít nic k jídlu ani žádnou hračku. Minimálně 15 minut před zahájením zkoušky musí být kladeč v zavřeném vozidle (zavřená okénka, vypnuté větráky) transportován objíždkou na konec trailu bez jeho křížení. Nalezená osoba (kladeč trailu) se musí chovat pasivně. Ostatní osoby nacházející se v místě ukončení trailu se musí zdržovat ve vzdálenosti min. 5 m od kladeče trailu.
Pomocník	Organizátor musí poskytnout k vypracování trailu pomocníka. Ten je ve veřejném prostoru zodpovědný za bezpečnost týmu (křížovatky, přechody apod.) Pokud je to nutné, může nést i batoh a např. vodu. Může nést i pachový předmět, pokud si ho psovod s sebou chce vzít. Za žádných okolností nesmí pomocník zasahovat do práce psovoda a psa a během práce nesmí s psovodem komunikovat.
Pachové předměty	Jako pachové předměty mohou být použity pouze dobře navěšitelné předměty kladeče, které musí mít kladeč alespoň hodinu před kladením trailu na těle, respektive v kapse kalhot. Pachový předmět musí být těsně před položením stopy kladečem vložen do nepoužitého igelitového pytlíku a uzavřen. Tento pytlík je následně vložen do skleněné nádoby se šroubovacím víčkem. Tuto uzavřenou a popsanou nádobu obdrží vedoucí zkoušek. Před zahájením práce je pachový předmět v uzavřené skleněné nádobě předán psovodovi. Směr trailu se nesmí zveřejnit.
Provedení	Psovod se svým psem připraveným a ustrojeným ke sledování trailu vyčká na pokyn rozhodčího. Pes je veden na vodítku o délce min. 5 m max. 10 m, obojku a postroji. Práce na trailu je povolena pouze na postroji. Psovod podává hlášení rozhodčímu se psem na vodítku, během kterého mu sdělí způsob značení nalezené osoby. Rozhodčí mu objasní situaci a určí mu výchozí prostor, za kterým se smí psovod volně pohybovat. Poté začíná běžet časový limit. Je ponecháno na psovodovi, zda si svého psa připraví k práci před hlášením nebo až po něm v rámci časového limitu včetně eventuálního rituálu. Sumování se provádí z předmětu kladeče trailu, který psovod obdrží na pokyn rozhodčího od vedoucího zkoušek. Pes musí samostatně nebo na zvukový povel vyhledat ve výchozím poli trail a následně jej vytrvale sledovat. Při MT se do taktiky zahrnuje i odhad situace a vytěžení informací o hledané osobě, stejně jako její realizace při vypracování trailu. Psovod by si měl udělat obrázek o celkové situaci. V něm by měly být zohledněny povětrnostní podmínky, termika a místní zvláštnosti prohledávané oblasti. Psovod musí být schopen na základě těchto informací odhadnout celkovou situaci. Svůj postup sdělí rozhodčímu. V případě změny musí o této skutečnosti rozhodčího informovat. Pokud pes během časového limitu pro prohledání výchozího prostoru trail nezachytí, může ve snaze o vyhledání v rámci časového limitu pro vypracování stopy pokračovat, ale pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes odmítá pracovat nebo není schopen tento úkol splnit, může práci ukončit. Rozhodčí sleduje dvojici v přiměřené vzdálenosti. Psovodovi je dovoleno práci na trailu kdykoli přerušit. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu. Psovodovi je dovoleno během práce na stopě očistit psí hlavu, oči a nos, či mu dát napít. Při označování kladeče je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo kladeče. Pes musí nalezenou osobu označit samostatně, zřetelně, přímo a bez vlivu psovoda předem oznámeným způsobem. Psovodovi je dovoleno dělat při práci přestávky, které jsou zahrnuty do časového limitu.

	Pokud pes na začátku vlivem povětrnostních podmínek trail nesleduje, je umožněno psovodovi opakované nasazení psa. Zkouška končí nalezením kladeče, ukončením ze strany psovoda nebo rozhodčího nebo vypršením časového limitu. Na konci se psovod odhlásí a je mu sděleno hodnocení.
Hodnocení	Rozhodčímu je umožněno sledovat trail z vozidla (koloběžky apod.) Zajištění transportu rozhodčího na začátek dalšího trailu vozidlem (pokud je to nutné) patří k povinností organizátora. Hodnotí se zachycení trailu a jeho sledování a samostatné označení kladeče. Na hodnocení má také vliv správné vedení psa na startu, zacházení s vodítkem během trailu a všímání si provozu. Pes musí prokázat snahu k práci na trailu. Sledování trailu znamená, že pes, co možná nejplynuleji a cílevědomě, sleduje pachovou stopu, resp. je u něj během celé práce viditelná snaha najít. Vybočení z trailu není považováno za chybné, pokud pes dokáže samostatně nalézt a sledovat jeho další průběh. Důležitá hlediska, která musí psovod brát v úvahu během celé zkoušky - přehled o celém průběhu trailu - ohled na dopravní situaci a účastníky provozu - spolupráce a komunikace se psem, čtení jeho chování - korektní zacházení se stopovací šňůrou - udržení kontaktu s pomocníkem Do hodnocení se zahrnuje, zda si psovod ze získaných informací a dotazů dokázal udělat přehled o situaci a zda svou taktiku dodržel. Stejně tak i to, jak psovod vede svého psa k vyhledání stopy a zda mu během práce opakovaně nabídne pachový předmět. Důležité je i to, jestli psovod s jistotou na svém psu pozná, že stopu např. na křižovatce ztratil, na vhodném místě ho opět na stopu navede a nechá ho dále pracovat. Pokud pes dočasně trail ztratí, může se v rámci časového limitu pokusit se ho z místa posledního zachycení opět najít. Díky poryvům větru může pes zachytit pachovou stopu kladeče i několik metrů od skutečné trasy chůze. Pokud pes drží správný směr, není toto považováno za chybu. Stopa může vést i na souběžných silnicích či cestách. Pokud pes po takovéto stopě kladeče nalezne, není to považováno za chybné. Je např. také povoleno, že u osoby, která na křižovatce odbočí doleva a pak v další ulici doprava, jde pes nejprve rovně a teprve, když v další ulici zachytí pach zleva, odbočí. Při ústí ulic a na křižovatkách může být pach odnesen mezi domy. Pes je může jednotlivě prohledávat, dokud nenajde trasu prošlou kladečem a může po ní dále pokračovat. Stejně tak na lomech může být pach odnášen větrem dále, zvláště vede-li stopa po větru. Pes z tohoto důvodu může lom přejít. Pokud pes lom přejde a psovod to na něm pozná, může hledání přerušit. Nedostatečná kondice a opadávající motivace psa (v průběhu trailu ztrácí zájem a/nebo musí být povzbuzován k další práci) mají vliv na hodnocení. Rychlost sledování a držení nosu psa jsou sekundární kritéria a na hodnocení a splnění zkoušky nemají vliv. Psovod musí být schopen přizpůsobit tempo práce provozu a bezpečnostní situaci. Pokud pes vede psovoda zcela chybným směrem, je zkouška ukončena. Pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes není schopen vlastními silami ve sledování trailu pokračovat, může kdykoli práci ukončit. Najde-li pes kladeče trailu pouze s výraznou pomocí psovoda, je práce ukončena. Při překročení časového limitu nemůže být zkouška splněna.

	Označení osoby Při hodnocení se zohlední přímé nalezení a identifikace kladeče bez pomoci psovoda. Psovod musí rozhodčímu jasně viditelným zvednutím ruky a verbálně nahlásit, že pes značí. Pokud pes kladeče jednoznačně neoznačí, vyhýbá se značení nebo označí nesprávnou osobu, nemůže být zkouška splněna. Jakékoli obtěžování kladeče ze strany psa se odpovídajícím odrazí v bodovém hodnocení.								
Rozlišení osoby	Před cvikem „rozlišení osoby“ odevzdají pomocníci rozhodčímu své pachové předměty a ten po jejich odchodu vybere jeden určitý. Pachové předměty musí být označeny neutrálně (např. čísla nebo písmeny), aby je psovod nemohl přiřadit k jednotlivým osobám. Počet osob: MT-V: 2 osoby MT-A: 3 osoby MT-B: 4 osoby Z označené linie jdou pomocníci paralelně stejnou rychlostí k označené linii ve vzdálenosti 15 m (20 kroků), kde dle stupně zkoušek zaujmou označenou pozici na půlkruhu o poloměru 5 m. Zde zůstanou klidně stát zády k výchozímu bodu. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví svého psa. Od rozhodčího obdrží pachový předmět jedné z těchto osob, odpoutá psa z vodítka a vyšle ho jedním zvukovým a/nebo posunkovým povelům k viditelným, 20 kroků vzdáleným osobám stojícím zády ke psovodovi. Pes musí běžet přímo k osobám a správnou označit předem ohlášeným způsobem. Psovod nahlásí značení, na pokyn rozhodčího se odebere k psu a ukončí značení. Zakončení cviku (odvolání z bezprostřední blízkosti / vyzvednutí) je ponecháno na psovodovi. Cvik rozlišení osoby se může provádět na cvičišti, louce, parkovišti apod. 								
8.1	RH – MT V Mantrailing stupeň V 100 bodů max.								
Bodové hodnocení	<table> <tr> <td>Zachycení trailu</td> <td>10 bodů</td> </tr> <tr> <td>Sledování a držení trailu</td> <td>40 bodů</td> </tr> <tr> <td>Nalezení a označení osoby</td> <td>40 bodů</td> </tr> <tr> <td>Rozlišení osoby</td> <td>10 bodů</td> </tr> </table>	Zachycení trailu	10 bodů	Sledování a držení trailu	40 bodů	Nalezení a označení osoby	40 bodů	Rozlišení osoby	10 bodů
Zachycení trailu	10 bodů								
Sledování a držení trailu	40 bodů								
Nalezení a označení osoby	40 bodů								
Rozlišení osoby	10 bodů								
Tvar a délka trailu	1000 kroků / cca. 500 m, 2 změny směru, 1 změna terénu a 1 křížení silnice a/nebo cesty								
Stáří trailu	60 minut								
Časový limit	20 minut								
Hodnocení	Rozhodčí může ukončit práci psa, pokud je přesvědčen, že pes není schopen práci vlastními silami dokončit. Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou.								

8.2	RH – MT A	Mantrailing stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Zachycení trailu 20 bodů Sledování a držení trailu 70 bodů Chování psovoda 20 bodů Taktika a týmová spolupráce 20 bodů Nalezení a označení osoby 50 bodů Rozlišení osoby 20 bodů		
Tvar a délka trailu	2.000 kroků / cca 1.000 m, 3 změny směru, nejméně 1 změna terénu, 1 křížení, 1 cizí sedící/ležící osoba ve stopě (mezi 600 a 800 m)		
Stáří trailu	4 hodiny		
Časový limit	45 minut		
Hodnocení	Rozhodčí může ukončit práci psa, pokud je přesvědčen, že pes není schopen práci vlastními silami dokončit. Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou.		
8.3	RH – MT B	Mantrailing stupeň B	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Zachycení trailu 20 bodů Sledování a držení trailu 70 bodů Chování psovoda 20 bodů Taktika a týmová spolupráce 20 bodů Nalezení a označení osoby 50 bodů Rozlišení osoby 20 bodů		
Tvar a délka trailu	4.000 kroků / cca 2.000 m, nejméně 4 změny směru, 2 křížení silnic, nejméně 1 změna terénu, poměr město / příroda by měl být 50%		
Stáří trailu	6 hodin		
Časový limit	60 minut		
Hodnocení	Rozhodčí může ukončit práci psa, pokud je přesvědčen, že pes není schopen práci vlastními silami dokončit. Při nenalezení osoby nemůže být zkouška považována za splněnou.		
9	Provedení a hodnocení vodních prací		
Obecně	V průběhu zkoušky musí mít pes postroj pro vodní práce nebo plovací vestu s vhodným úchopem. Rozlišovací dečka není jako postroj povolena. Cviky se provádějí na takovém místě, kde je umožněn psovi, který během většiny cviků musí plavat, snadný výstup na břeh. Všichni zúčastnění, kteří se nacházejí ve vodě nebo na člunu, jsou povinni nosit neoprénový oblek nebo záchrannou vestu. Psovod je oblečen do neoprénového obleku nebo má na sobě záchrannou vestu. Pes je vybaven plovací vestou nebo speciálním postrojem pro vodní práce. Zkouška vodní práce začíná vždy distančním plaváním za účelem prověření kondice, které může být provedeno jako skupinový cvik, tzn. že více psů může plavat současně. Před zahájením dalších cviků musí být psovi umožněna přestávka v trvání 60 min.		

9.1	RH –W V	Vodní práce stupeň V	100 bodů max.
Bodové hodnocení	Přinesení lana ze břehu Záchrana tonoucího ze břehu		30 bodů 70 bodů
9.1.1	Přinesení lana ze břehu		
Požadavky pro provedení cviku	Surfař se surfem Lodní lano, délka cca 30 m		
Povolné povely	Povoleny jsou libovolné zvukové a posunkové povely.		
Provedení	Osoba na surfu se nachází na vodě 25 m od břehu. Psovod se psem v základním postoji stojí na břehu. Na povel psovoda plave pes k surfařovi. Ten mu nabídne konec cca 30 m dlouhého lana. Pes lano uchopí do tlamy a táhne surfaře ke břehu.		
Hodnocení	Upuštění lana snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes lano upustí, ale opět ho samostatně uchopí, snižuje se bodové hodnocení o 2 známky. Pokud pes ani na opakovaný povel (snížení hodnocení o 2 známky) lano psovodovi nedonese, je cvik hodnocen 0 body.		
9.1.2	Záchrana tonoucího ze břehu		
Požadavky pro provedení cviku	Pomocník ve vodě oblečený v neoprénovém obleku		
Povolné povely	Povoleno je opakování libovolných zvukových a posunkových povelů.		
Provedení	Osoba, simulující tonoucího a volající o pomoc, se nachází ve vodě ve vzdálenosti 25 m od břehu. Na povel psovoda plave pes k pomocníkovi. Jakmile se tonoucí chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací ke břehu. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, přebírá další péči o zachráněného psovod.		
Hodnocení	Pokud pes neplave přímo k tonoucímu nebo neplave nejkratší cestou zpět ke břehu, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.		
9.2	RH –W A	Vodní práce stupeň A	200 bodů max.
Bodové hodnocení	Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 25 m Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 25 m Přinesení lana ze člunu na vzdálenost 25 m Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 25 m Přivlečení nepojízdné lodi na vzdálenost 25 m		20 bodů 60 bodů 20 bodů 60 bodů 40 bodů
9.2.1	Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 25 m		
Předpoklady pro provedení cviku	Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku. Záchranný kruh s lanem o délce 30 m.		

Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro přinesení záchranného kruhu k tonoucímu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro odevzdání
Provedení	Veslice s lodníkem se nachází 25 m od břehu. Psovod, stojící na břehu, podá psovi konec cca 30 m dlouhého lodního lana. Na pokyn psovoda plave pes s lanem ke člunu a předá ho lodníkovi. Zatímco psovod přitahuje člun, pes klidně plave vedle člunu zpět. Ve chvíli, kdy člun dosáhne břehu, psovod si přivolá psa k sobě.
Hodnocení	Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, stejně jako chyby při sledování člunu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes lano lodníkovi nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.
9.2.2 Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 25 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Pomocník v neoprénovém obleku ve vodě
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů.
Provedení	Osoba, simulující tonoucího a volající o pomoc, se nachází ve vodě ve vzdálenosti 25 m od břehu. Na povel psovoda plave pes k pomocníkovi. Jakmile se tonoucí chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací ke břehu. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, přebírá další péči o zachráněného psovod.
Hodnocení	Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes pomocníka nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.
9.2.3 Přinesení záchranného lana ze člunu na vzdálenost 25 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem Veslice s lodníkem Lodní lano o délce cca 30 m
Povolené povely	1zvukový nebo posunkový povel pro vyskočení ze člunu 1 zvukový nebo posunkový povel pro plavání k veslici 1 zvukový nebo posunkový povel pro plavání zpět
Provedení	Psovod se psem se nachází na motorovém člunu. Ve vzdálenosti 25 m od nich pluje loďka s vesly, na které je lodník. Na povel psovoda skáče pes do vody. Psovod mu podá konec 30 m dlouhého lodního lana. Na další povel plave pes k loďce a odevzdá lano lodníkovi. Psovod pak lanem loďku přitáhne. Pes se po boku loďky vrací zpět k psovodovi. Jakmile se loďka dostane do blízkosti člunu, předá psovod lano pomocníkovi a přivolá si svého psa. Ten k němu doplave a psovod mu pomůže zpět na palubu.
Hodnocení	Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, chyby při sledování loďky, stejně jako nedostatky při skoku do vody, plavání k loďce nebo vytahování do člunu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes lano lodníkovi v loďce nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

9.2.4 Záchrana tonoucího za člunu na vzdálenost 25 m											
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem Pomocník ve vodě v neoprénovém obleku										
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů.										
Provedení	Psovod se psem se nachází v motorovém člunu. Ve vzdálenosti cca 25 metrů od nich ve vodě je pomocník simulující tonoucího a volající o pomoc. Na povel psovoda skáče pes do vody a plave k tonoucímu. Jakmile se plavec chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací zpět ke člunu. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník ve člunu. Psovod si přivolá svého psa, ten k němu doplave a psovod mu pomůže zpět na palubu.										
Hodnocení	Pokud pes neplave přímo k tonoucímu nebo neplave nejkratší cestou zpět ke člunu, nebo prokáže-li nedostatky při skoku do vody, plavání nebo vytahování do člunu, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.										
9.2.4 Přivlečení nepojízdné loďky na vzdálenost 25 m											
Předpoklady pro provedení cviku	Veslice s lodníkem Na loďce je připevněno cca 3 m dlouhé lano se zesíleným koncem										
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů.										
Provedení	Ve vzdálenosti cca 25 m od břehu se nachází plovoucí loďka s bezvládně ležícím lodníkem. Na povel psovoda plave pes k loďce. Samostatně vyhledá konec volně visícího lana, uchopí jej do mordy a plave s ním zpět ke břehu. Jakmile loďka dosáhne břehu, odevzdá pes na povel psovodovi lano, psovod si psa odloží na břeh a věnuje se bezvládnému lodníkovi.										
Hodnocení	Neplave-li pes přímo k lodi, neuchopí-li hned lano nebo neplave-li nejkratší cestou zpět, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes loď nepřivleče, je cvik hodnocen 0 body.										
9.3	RH –W B Vodní práce stupeň B 200 bodů max.										
Bodové hodnocení	<table> <tr> <td>Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 40 m</td><td>20 bodů</td></tr> <tr> <td>Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 40 m</td><td>60 bodů</td></tr> <tr> <td>Přinesení záchranné pomůcky ze člunu na vzdálenost 40 m</td><td>20 bodů</td></tr> <tr> <td>Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 40 m</td><td>60 bodů</td></tr> <tr> <td>Přivlečení nepojízdného člunu na vzdálenost 40 m</td><td>40 bodů</td></tr> </table>	Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 40 m	20 bodů	Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 40 m	60 bodů	Přinesení záchranné pomůcky ze člunu na vzdálenost 40 m	20 bodů	Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 40 m	60 bodů	Přivlečení nepojízdného člunu na vzdálenost 40 m	40 bodů
Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 40 m	20 bodů										
Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 40 m	60 bodů										
Přinesení záchranné pomůcky ze člunu na vzdálenost 40 m	20 bodů										
Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 40 m	60 bodů										
Přivlečení nepojízdného člunu na vzdálenost 40 m	40 bodů										
9.3.1 Přinesení záchranné pomůcky ze břehu na vzdálenost 40 m											
Předpoklady pro provedení cviku	Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku, Záchranný kruh s lanem										
Povolené povely	1 zvukový a/nebo posunkový povel pro přinesení záchranného kruhu k tonoucímu 1 zvukový a/nebo posunkový povel pro odevzdání										
Provedení	Ve vzdálenosti 40 m paralelně se břehem projíždí člun s lodníkem a pomocníkem na palubě. Aniž by si toho lodník všiml, vypadne pomocník ze člunu a chová se jako tonoucí.										

	Člun pokračuje v jízdě. Psovod odhodí do vody směrem k tonoucímu záchranný kruh. Na povel psovoda se pes vydá ke kruhu, uchopí ho za provaz a přivleče ho k tonoucímu, který se ho pevně chytí. Pes potom samostatně přitáhne pomocníka za kruh zpět. Jakmile pes dosáhne břehu, jde psovod k zachráněnému a přebírá další péči o něj.
Hodnocení	Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes pomocníka nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.
9.3.2 Záchrana tonoucího ze břehu na vzdálenost 40 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Člun s lodníkem pomocník v neoprénovém obleku ve vodě
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů
Provedení	Ve vzdálenosti 40 m paralelně se břehem projíždí člun s lodníkem a pomocníkem na palubě. Aniž by si toho lodník všiml, vypadne pomocník ze člunu a chová se pasivně. Člun pokračuje v jízdě. Na povel psovoda plave pes k tonoucímu. Pes má plovací vestu nebo postroj s úchopem. Tonoucí se chová pasivně, dokud se pes k němu nepřiblíží tak, aby se ho mohl chytit. Pak pes samostatně táhne osobu ke břehu. Jakmile pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, jde psovod k zachráněnému a přebírá další péči o něj.
Hodnocení	Pokud pes neplave přímo k tonoucímu, neplave nejkratší cestou zpět ke břehu nebo narušuje následné ošetření zachráněného, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.
9.3.3 Přinesení záchranné pomůcky ze člunu na vzdálenost 40 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku Záchranná pomůcka s lanem
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů
Provedení	Psovod se psem se nachází na motorovém člunu. Ve vzdálenosti 40 m od nich pluje člun, ze kterého vypadne pomocník a chová se jako tonoucí. Aniž by to lodník zpozoroval, pokračuje v jízdě. Psovod odhodí do vody směrem k tonoucímu záchranný kruh. Na povel psovoda pes skočí do vody, plave ke kruhu, uchopí ho za provaz a přinese ho pomocníkovi v nesnázích, který se ho pevně chytí. Poté pes samostatně táhne kruh s tonoucím zpět k motorovému člunu. Jakmile se ocitne v blízkosti člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník. Psovod si psa přivolá, ten k němu doplave a psovod mu pomůže na palubu.
Hodnocení	Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, stejně jako nedostatky při skoku do vody, plavání ke člunu nebo vytahování do člunu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.

9.3.4 Záchrana tonoucího ze člunu na vzdálenost 40 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů
Provedení	Ve vzdálenosti 40 m paralelně se břehem projíždí člun s lodníkem a pomocníkem na palubě. Aniž by si toho lodník všiml, vypadne pomocník ze člunu a chová se pasivně. Člun pokračuje v jízdě. Na povel psovoda plave pes k tonoucímu. Pes má plovací vestu nebo postroj s úchopem. Tonoucí se chová pasivně, dokud se pes k němu nepřiblíží tak, aby se ho mohl chytit. Pak pes samostatně táhne osobu k motorovému člunu. Jakmile se ocitne v blízkosti člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník. Psovod si psa přivolá, ten k němu doplave a psovod mu pomůže na palubu.
Hodnocení	Pokud pes neplave přímo k tonoucímu nebo neplave nejkratší cestou zpět ke člunu, nebo prokáže-li nedostatky při skoku do vody, plavání nebo vytahování do člunu, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.
9.3.5 Přivlečení nepojížděného člunu na vzdálenost 40 m	
Předpoklady pro provedení cviku	Motorový člun s lodníkem a dalšími 2 osobami na palubě. Na člunu je připevněno cca 5 m dlouhé lano se zesíleným koncem Označný výchozí bod na břehu
Povolené povely	Je povoleno opakování libovolných zvukových a posunkových povelů
Provedení	Psovod se psem se nacházejí na motorovém člunu vzdáleném 40 m označeného bodu na břehu. Na povel psovoda skočí pes do vody, psovod mu podá do tlamy konec lana a pes vleče člun k označenému bodu. Jakmile člun dosáhne bodu, převezme lano pomocník. Psovod si psa přivolá, ten plave k němu a psovod mu pomůže do člunu nebo na molo.
Hodnocení	Neplave-li pes přímo k bodu nebo neuchopí-li lano hned, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Nedosáhne-li člun mola, ale přesto překoná alespoň polovinu vzdálenosti, je cvik hodnocen ve známce chybně. Překoná-li člun méně než polovinu vzdálenosti, je cvik hodnocen 0 body.